Департамент освіти Вінницької міської ради

Комунальна установа «Міський методичний кабінет»

Мистецька Вінниччина

Вінниця 2018

ТВОРЧА ГРУПА

1. Побережна Ірина Віталіївна, методист з навчальних дисциплін художньо-естетичного циклу та виховної роботи комунальної установи «Міський методичний кабінет».
2. Слободянюк Андрій Миколайович, голова ММО вчителів художньо – естетичного циклу.
3. Басько Тетяна Петрівна вчитель образотворчого мистецтва комунального закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 4 ім. Д. І. Менделєєва Вінницької міської ради».
4. Матвєєва Валентина Миколаївна, вчитель музичного мистецтва комунального закладу «Загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів №9 Вінницької міської ради».
5. Юкіш Олена Володимирівна, вчитель музичного мистецтва комунального закладу «Загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів №13 Вінницької міської ради».
6. Юрченко Світлана Дмитрівна вчитель музичного мистецтва комунального закладу «Загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів №16 Вінницької міської ради» .
7. Часник Тетяна Миколаївна, вчитель музичного мистецтва комунального закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №20 Вінницької міської ради».
8. Слободянюк Анжела Валентинівна вчитель музичного мистецтва комунального закладу «Спеціалізована загальноосвітня школа І ступеня з поглибленим вивченням іноземних мов №25 Вінницької міської ради» .
9. Куцак Людмила Володимирівна вчитель мистецтва комунального закладу «Загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів №33 Вінницької міської ради».

ЗМІСТ

1. Вступ ……4
2. «Архітектурні пам’ятки Вінниччини» – Басько Т. П. – ЗШ №2…..……..5
3. «Бах – народжений на Поділлі» – Матвєєва В.М. – ЗШ №9……..……17
4. «Народне мистецтво витинанки» – Юкіш О. В. – ЗШ №13…….....….22
5. «Артинов – модерн» – Юрченко С. Д. – ЗШ №16.……..33
6. «Народні традиції Поділля» - Часник Т.М. ЗШ №20…….….48
7. «Хорове мистецтво Вінниччини» - Слободянюк А. В.……...76
8. «Історія Вінницького театру» - Куцак Л. В. ЗШ №33……82
9. Посилання на електронні джерела ……..…….…….……..88

Вступ

В посібнику впорядковані матеріали на допомогу вчителям художньо-естетичного циклу. Інформація представлена в цікавій та доступній формі. Посібник буде корисним під час вивчення творчості композиторів, художників, архітекторів, які жили та працювали на теренах Вінниччини.

Рідна земля — це колиска, яка качає нас на хвилях життя. Вона підхоплює, коли ми падаємо, вкриває від усіляких негараздів і життєвих колотнеч, вчить нас людській доброті, взаємодопомозі, відданій дружбі і вірному коханню.

Любов до Батьківщини — це, перш за все, любов до місця, де ти народився, сказав перше слово, зробив перший крок, виріс, знайшов вірних друзів, зустрів перше кохання, ступив у доросле життя. Куди б не закинула тебе доля, священним буде це місце, в яке завжди хочеться повертатися. Зветься воно малою Батьківщиною. Малі Батьківщини зливаються в цілу країну, до якої кожен її громадянин відчуває піднесені почуття — патріотизм, гордість, захоплення.

«Віртуальна екскурсія невідомою Вінницею»

(майстер клас для вчителів мистецтва)

Учитель: Ви на заняттях з мистецтва вивчаєте у 8 класі стилі. А сьогодні я з моїми помічниками - учнями 11 класу допоможу ознайомитись з нашим рідним містом.

Для чого ми це робимо? А тому, що як говорив О. Довженко: - «народ, що не знає своєї історії, є народ сліпців». І щоб такими не стати вивчаємо та досліджуємо місто, в якому живемо.

З цього приводу гарно сказав Т. Фуллер – «Якщо ви володієте знанням, дайте іншим запалити від нього свої світильники».

От ми це і намагаємося зробити.

Але спочатку давайте відповімо на декілька запитань і ви тоді зрозумієте мету нашої сьогоднішньої зустрічі.

Гра « Як добре ви знаєте наше місто?»

(презентація додається, де діти мають впізнати будівлі, або назвати де в місті вони знаходяться.)

Віртуальна екскурсія
« Невідома Вінниця»

Гра « Як добре ви знаєте наше місто?»

Ваше завдання :

Впізнати будівлю або назвати де вона знаходиться

(називати вулицю, організації та інші відомі вам місця.)

1. На якій вулиці знаходиться ця будівля?

- Єврейський квартал – Ієрусалимка.
- Початок вулиці Магістрацької.
- Недалеко хімчистка « Сніжинка»,
- кінотеатр « Росія»,
- будівля Укртелекому,
- Кафедральний собор,
- католицький костел.

2. Як відшукати цей будинок?

- Будинок на вул. Оводова (Козицького)
- Будинок маєток,
- Зараз там розташовується ЖЕО,
- Навпроти ЗШ №3,
- Поряд вінницькі «Потьомкінські сходи».

3. На якій вулиці знаходиться
особняк капітана Четкова (Департамент архітектури та містобудування ВМР)

- Вулиця Пушкіна,
- За міською радою

Ви знаєте, що в романі М.Булгакова « Біла гвардія» увіковічнили ім'я вінницького архітектора?

Назвіть його ім'я.

- Григорій Григорович Артинов

4. Особняк капітана Длуголенцького знаходиться де?

Особняк капітана Длуголенцького

- вул. Магістратській, 66
- дитяча художня школа

5. Особняк Львовича
(Дім фабриканта Львовича**)**

- Вулиця С. Петлюри
- Зі спальні керівника УНР зараз транслюється радіо
- За укртелекомом,
- Між вул. соборною та вул. Магістратською.

6. Готелі «Савой» та «Франсуа» розташовані…

- Вул. Соборна, 50
- Навпроти міської ради,
- На розі сквера Козицького,
- Біля Sky park.

7. Що ви знаєте про цю споруду?

- Миколаївська церква
- храм 1764 р., дзвіниця XIX ст., влаштована за типом кутової фортечної вежі, мурована огорожа й брама.
- найдавніша та єдина церква міста української архітектури.
- Церква представляє типову тризрубну трибанну українську церкву подільської архітектурної школи доби бароко.

8. Де знаходиться зараз ця будівля?

- Храм Пресвятóї Дíви Марíї Áнгельської — капуцинський костел
- побудований у Вінниці, у 1746 році, за кошти вінницького старости Людовіка Калиновського у стилі незвичайного тосканського бароко,
- Вулиця Соборна 12

Цікава інформація:

До відому: У 2018 році у Вінниці ремонтуватимуть чотири пам’ятки архітектури.

Про це йдеться у Програмі реставрації об’єктів культурної спадщини на території міста.

1. Ремонтно-реставраційні роботи пам’ятки архітектури місцевого значення **«Особняк» (Львовича) по вулиці Симона Петлюри, 15**

26 січня на сесії Вінницької міської ради депутати надали згоду на прийняття у комунальну власність міста приміщення за адресою вулиця Симона Петлюри,15.
В одній із кімнат планують відкрити музейну композицію.

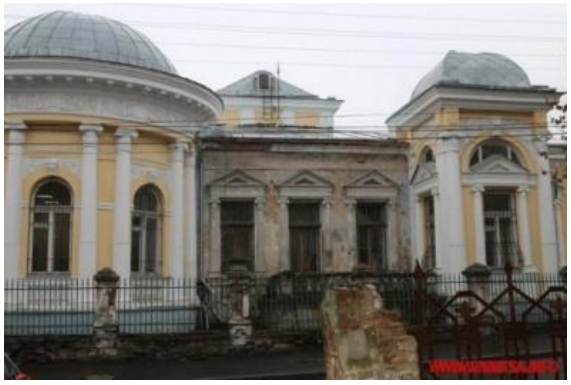

2. Ремонтно-реставраційні роботи пам’ятки архітектури місцевого значення і Центральному парку імені Горького по вулиці Хлібній, 1

3. Ремонтно-реставраційні роботи історичного **будинку гімназії (будівлі Технічного ліцею) по вулиці Монастирській, 4**

4. Ремонтно-реставраційні роботи з фасаду пам’ятки архітектури місцевого значення **«Готель «Франсуа» по вулиці Соборній, 50**

5.

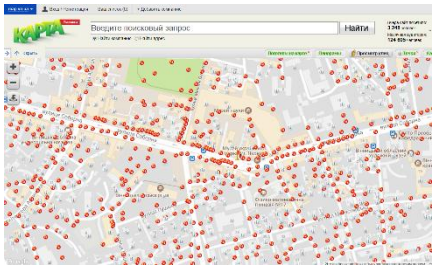

Для того, щоб краще орієнтуватися в місті Вінниця було створено 3 D мапу, якою ви завжди можете скористатися.

http://map.vn.ua/map

А зараз дозвольте вам представити учнів нашої школи, які допоможуть нам пройтися по старій Вінниці і зануритись в її цікаву історію, яка , виявляється сьогодні живе поряд з нами.

- **Кислощук Іван.** (презентація про учня).
- **Коньков Денис** (презентація про ного).
- І сьогодні до нас завітали гості з громадської організації **«Жива Вінниця».**

А тепер надаю їм слово і відправляємося на екскурсію…

(презентація: «Екскурсія невідомою Вінницею»)

Підсумок:

Сьогодні ми дізналися як наші старшокласники поєднують навчання у школі з громадською діяльністю. І побачили, що в школі, займаючись різними видами діяльності можна визначитись з майбутньою професією.

А от сьогоднішня віртуальна мандрівка допомогла нам дізнатися про життя нашого міста на протязі декількох століть і в котре довела що архітектурні пам’ятки – то є кам’яний літопис людства.

Дозвольте подякувати нашим екскурсоводам та гостям.

І нашу зустріч хочу завершити латинським прислів’ям:

«Ми вчимося не для школи, а для життя».

ДОДАТОК

Гра «Як добре ви знаєте своє місто Вінницю?»

1.

Цей ви бачите будинок видатного воєначальника, командира 8-ї армії генерала Брусилова, який змінив хід Першої Світової війни і поставив Австро-Угорщину на межу воєнної катастрофи. Будівля находиться по вулиці Архітектора Артинова 5, раніше це була вулиця 9 січня.

Будинок до цього часу зберіг свій колишній вигляд, навіть невеличкий паркан, який огороджує будинок не змінився.

На будинку генерала розташована пам’ятна табличка, на якій написано: «У цьому будинку в 1913–1914 роках жив визначний військовий діяч Олексій Олексійович Брусилов». Відомо, що побудований будинок за проектом архітектора Артинова, який в той час теж мешкав в цьому будинку.

2.

Де в центрі Вінниці затаївся столітній «будинок-корабель».
Загадковий, дуже оригінальний і неповторний за своєю формою будинок спорудили за проектом архітектора Г. Артинова на початку XX століття. Оселя капітана Длуголенского відноситься до числа кращих робіт митця, і до теперішнього часу залишається однією з найяскравіших архітектурних прикрас міста Вінниці.
Виконаний особняк в стилі модерн, що було дуже сміливим вчинком того періоду. Ймовірно, що в роботі з проектом Артинов надихався кращими зразками московського модерну, який прагнув поєднувати звичні форми російської архітектури з найнеймовірнішими вигинами ліній.

Будинок Длуголенського – пам’ятка архітектури місцевого значення. Особливо привертала увагу декоративна огорожа, яка нагадувала морські хвилі. Вона, на жаль, не збереглася. Побачити її можна було ще у 80-ті роки минулого століття, але метал з часом дедалі більше руйнувався.

Місцеві жителі називають цей будинок кораблем, адже він ззовні дійсно схожий на нього. Існує легенда, що один із родичів капітана працював лікарем на кораблі, тому він і замовив проект споруди саме в такому вигляді.

Під час громадянської війни в особняку Длуголенського розміщувався штаб радянського військового діяча, командира червоного козацтва Віталія Примакова.

З 1966 року і по сьогодні в цій будівлі знаходиться дитяча художня школа. Це одна із найстаріших мистецьких шкіл Поділля. Засновником школи та першим директором був художник-графік Яків Остапов.

3. Від монастиря до архіву: історія п’ятсотрічної будівлі, яку не зруйнував час.

Єзуїтський монастир

Єзуїтський монастир був побудований в 1610 році, сьогодні це вулиця Соборна, 17. За час існування будівля була монастирем, колегіумом, церквою, там навіть розміщувалася тимчасово перша Вінницька рада робітничих депутатів, а вже зараз там знаходиться Державний архів Вінницької області.

Єзуїтський монастир

Початок XX століття

2005 рік

2015 рік

Єзуїтський монастир був побудований в 1610 році, сьогодні це вулиця Соборна, 17. За час існування будівля була монастирем, колегіумом, церквою, там навіть розміщувалася тимчасово перша Вінницька рада робітничих депутатів, а вже зараз там знаходиться Державний архів Вінницької області.

4. Сьогодні пропонуємо переглянути, як виглядав особняк купця Олександра Кумбарі, що по вулиці Першотравневій, 44 та його сучасний стан.
5. Відомо, що будівля по Першотравневій, 44 - це частина маєтку одеського купця Олександра Кумбарі, який він придбав у 1894 році. Межі маєтку проходили вулицями Першотравнева (тоді Торгова), Козицького (тоді Театральна) та обмежувались з Півночі Бугським Спуском (сьогодні вулиця Крутий Спуск).
6. «Особняк», який зводився на початку 1900-років, за найбільш поширеною версією, пов’язують з дружиною купця Олександра Кумбарі – Софією. За радянських часів тут був медичний заклад. А за років незалежності будинок здавався в оренду одному сільськогосподарському товариству.
7. Наразі в будівлі по Першотравневій, 44 проводяться реставраційні роботи, планується що там відкриють багатофункціональний медичний заклад.
8. ***«Особняк» на початку XX століття.***
9.

10. ***«Особняк» на початку XXI століття.***

11.

12.

13. ***Липень 2015 року***

14.

15.

16.

17. 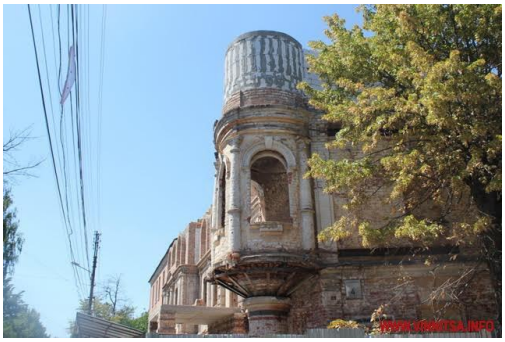
18. ***Вересень 2015 року***
19.

Де у Вінниці розташовувалася *Жіноча гімназія (1890, 1930, 1947-1949 рр.) вул.Соборна, 94*

Діяльність Г.Г. Артинова (1860 – 1919), що розпочалася з проектування та будівництва Вінницької жіночої гімназії (1900), визначила формування Вінниці засобами архітектури модерну.

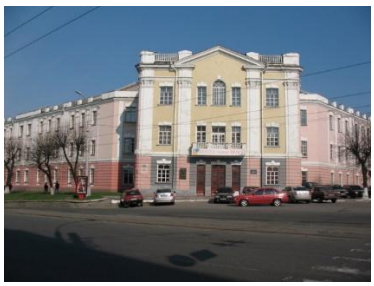

20.

21. Єрусалимка у Вінниці спочатку була невеличким кварталом для єврейської бідноти. Так, на кінець XIX століття більше половини населення Вінниці становили євреї. Всього ж в місті налічувалося близько 23 тисяч громадян. Але ще в XVIII столітті почав забудовуватися новий квартал, який отримав назву «Єрусалимка». Це був ремісничий передмістя Вінниці, в якому оселялися і працювали бідні євреї.
https://moemisto.ua/vn/blog/viznachni-pamyatki-vinnitsi-scho-varto-pobachiti-163.html

22. На сьогоднішній день це невелика вулиця міста, яка відома своїми старими будівлями, які здатні перенести в минуле.
https://moemisto.ua/vn/blog/viznachni-pamyatki-vinnitsi-scho-varto-pobachiti-163.html

У Вінниці з будинку Петлюри транслюють радіо.

Фотофакт

Вінниця у розрізі часу. ВИННИЦА.info продовжує фотопроект, в якому порівнює минулий і сучасний вигляд подільської перлини. Цього разу розповімо про особняк Бориса Львовича, який на певний час слугував будинком для Семона Петлюри.

Приміщення збудували у 1913 році за проектом архітектора Артинова. Особливістю споруди стало те, що один із кутів мав форму півкола. На початку XX століття Львович був чи не найбагатшою людиною в місті – мав власний чавунно-ливарний завод, тому з легкістю міг дозволити собі такі апартаменти. До сьогодні на фасаді будинку збереглися ініціали першого її власника – «BL».

У 1919 році до Вінниці приїхало керівництво Директорії на чолі з Симоном Петлюрою і, на деякий час Вінниця стала столицею України. Особняк на Чкалова, 15 був штаб-квартирою для Петлюри, але не надовго.

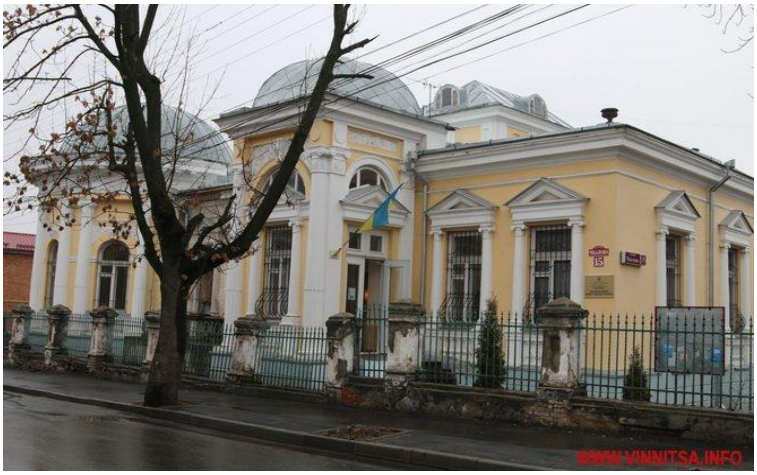

Вже в 1920 році йому довелося емігрувати. У 1932 році будівлю віддали під Вінницьке обласне радіо. Тому вже кілька десятиліть поспіль зі спальні самого Петлюри місцева радіостанція виходить в ефір.

На початку двотисячних архітектурну пам’ятку почали реставрувати, але навіть до сьогодні її повністю не відновили.

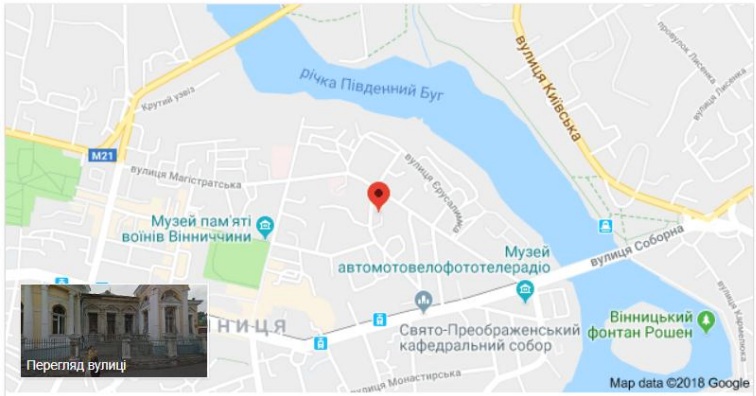

вулиця Симона Петлюри, 15
Вінниця, Вінницька область, 21000

За цією адресою

Радіо "Вінтера" 88,6 FM
4,3 ★★★★★ 15 відгуків

Урок музики в 6 класі.

Тема уроку: ***«Микола Леонтович – Бах подільської землі».***

Мета:

1.Поглибити знання учнів про творчість Миколи Леонтовича. Засвоїти сутність термінів і понять: мішаний хор, підголосок, обробка. Удосконалити знання про особливості хорового співу і твори, призначені для виконання хору.

2.Розвивати вокально-хорові навички, творчі виконавські здібності.

3.Виховувати почуття співпереживання, прищеплювати музичний смак, розвивати інтерес до творчості М.Леонтовича.

Обладнання уроку:

відео-презентація уроку, тексти пісень для роботи, засоби мультимедіа, музичний інструмент баян, аудіозапис музичного твору для прослуховування «Щедрик», збірник хорових обробок М.Леонтовича.

Тип уроку: комбінований

План уроку:

I. Організація класу.

II.Оголошення теми і мети уроку.

III. Презентація «Микола Леонтович – майстер хорової музики»

IV. Українські народні пісні «Козака несуть», «Дударик», «Щедрик» - слухання.

V.Уривок з фільму

VI. Українська народна пісня «Ой чи є, чи нема» - розучування.

VII. Підсумок уроку.

VIII. Домашнє завдання.

IX. Вихід під українську народну пісню «Ой чи є, чи нема» - виконання пісні - імітація щедрівки (рольова гра)

Хід уроку:

Вчитель Діти,тема нашого уроку: «Микола Леонтович – майстер хорової поліфонії, своєрідний Бах в українській хоровій музиці». Наша мета - поглибити знання про творчість Миколи Леонтовича, ознайомитися з новими музичними термінами і поняттями, розучити укр. нар. пісню «Ой чи є, чи нема»

Наш урок я хочу почати уривком із вірша Павла Тичини «Леонтович» .

Мамонько, люблю я пісню
Про зозулю і про гай,-
Я прошу тебе, ну, люба,
Леонтовича співай!

Ти ж мені про нього вчора
Ой же як розповіла!-
Про калину й про малину,
Що у лузі розцвіла…

Що в той луг та у лужечок
Ти біжком і я біжком –
Леонтовича зустрінем
Над річкою бережком…

Отже, серед славних діячів української музичної культури яскраво виділяється незвичайною життєвою долею і напрочуд самобутнім талантом Микола Дмитрович Леонтович - нікому не відомий народний учитель з Поділля, музикант-самоучка, що сягнув вершин світового музичного мистецтва, сказав у ньому своє дзвінке й вагоме слово, глибоко розкрив співучу вдачу свого народу.

Відеофільм «М. Д. Леонтович» (0.30-2.30 хв) - демонстрація

Український композитор, хоровий диригент, музично-громадський діяч, педагог, збирач музичного фольклору, М.Д.Леонтович народився 13 грудня 1877 року в селі Монастирок біля Немирова на Вінниччині.

Батько композитора Дмитро Феофанович не тільки любив співати, а й добре грав на скрипці, балалайці, гітарі, цитрі. Маленький Микола часто слухав гру свого батька, а згодом сам почав співати і підбирати народні мелодії на музичних інструментах, зокрема на скрипці. За безмежну закоханість у музику Миколку дуже поважали його сестри - Олена та Вікторія, були ще сестри – Марія, Єлизавета (померла в дитинстві) та брат Олександр, який мав непоганий голос і дуже любив співати романси. Микола мало куди ходив і більше приділяв увагу самостійним музичним заняттям. Особливо багато часу віддавав він їм у період навчання у Кам’янець - Подільській семінарії. Його музичні здібності одразу привернули увагу місцевих спеціалістів, його навіть запросили співати у архієрейський хор. Обидва брати закінчили семінарію (так як їх батько був священнослужителем), однак Микола став сільським учителем, а Олександр пішов служити у військо і деякий час перебував у Польщі (в Лодзі). Під час семінарських канікул Микола Дмитрович приїздив у село Новоселицю, а потім –

Білоусівку, де жили його батьки, саме у Білоусівці він записав від селян багато пісень, які згодом використав у своїй творчості.

Одружився Микола Дмитрович в селі Підлісці на Волині 1902 році з дочкою революціонера. Згодом народились його доньки Галина та Женя.

В той час Леонтович писав багато, але композитором себе ніколи не називав. Якось (уже після його смерті) дружина розповідала, що тільки раз він сказав їй: «Ти не хвилюйся, ми будемо жити краще, адже я стану композитором». Потерпаючи від нестатків, сім'я Леонтовичів вимушена була жити в Тульчині, але всім своїм серцем композитор був у Києві, там були його друзі, колеги, улюблена праця.

У Тульчині Леонтович працював у жіночому єпархіальному училищі. Усі дуже поважали його. Уроки співів проходили в нього цікаво. Він ніколи не починав урок одразу з теми. Спочатку створював хороший настрій, завжди жартував. Він усіх захопив піснею. Більш за все Микола Дмитрович любив досліджувати музичні твори, вивчати особливості їх стилю. Улюбленим заняттям композитора була обробка народних пісень. У творчій спадщині Леонтовича понад 100 хорових обробок.

<u>Словникова робота:</u> (обробка – видозмінення музичного твору (частіше народної мелодії) шляхом використання різноманітних засобів музичної виразності).

За складом голосів хори бувають однорідні(дитячі, жіночі, чоловічі) та мішані.

Сьогодні ми почуємо декілька хорових мініатюр, у яких композитор постає перед нами вдалим хоровим поліфоністом.

Серед хорових обробок такі шедеври, як пісня –реквієм «Козака несуть», яка має тричастинну побудову. Слухаючи твір, можна почути і уявити натовп людей, котрі із схиленими головами проводжають в останню путь свого героя, плач молодої дівчини, що втратила свого милого. Музика сповнена напруженого драматичного звучання;

Слухання твору «Козака несуть»(відеофайл)

Аналіз твору

- Хто виконує цей твір?
- Який характер твору? Мелодія?
- Як змінюється ритм, темп, динаміка у різних куплетах?

Відомі хорові твори «Пряля», «Ой з-за гори кам'яної», «Над річкою бережком» мають зовсім інший характер.

«Дударик» - це дитяча пісенька про дідуся-дударика, після смерті якого залишилася сиротою його життєва супутниця – дуда. Онук згадує про улюбленого дідуся і його веселу дуду. З простенької дитячої пісеньки, мелодія якої охоплює три звуки за висотою, Леонтович зумів створити розвинутий, розгорнутий хоровий твір із серйозним змістом

Слухання хору «Дударик»(відеофайл)

Аналіз твору

- Хто виконував цей твір?
- Який характер музики?
- Який музичний образ розкрито у цьому творі?
- За допомогою яких засобів виразності?

І, нарешті, всесвітньовідомий «Щедрик» - народним джерелом цього геніального твору є щедрівка, яка належить до найдавніших зразків українського фольклору. У ній оспівується радість праці, висловлюється побажання добробуту, родинного щастя. Музика хору – витончена, вигадлива за візерунком. Невимовно красива звукова мережка «Щедрик», ніби виткана поетичною рукою народного майстра.

«Щедрик» *- слухання(відеофайл)*

Твори Миколи Леонтовича зараз широко відомі у всьому світу. Українська народна пісня «Щедрик» в обробці Микола Леонтовича майже 100 років мандрує світом і звучить різними мовами, хоч душа в неї залишається українською. В американських країнах вона набула нового життя. Зараз ми переглянемо кадри відомого всім фільму «Сам удома», тобто наша подорож, як і того журавля, проляже через «сто морів, сто земель».

Фрагмент фільму «Сам удома»

Шаленої популярності набула українська щедрівка у виконанні американського гурту «Пентатонікс» та інших інтерпретацій виконання цього твору.

Слухання міксу української колядки різними виконавськими гуртами

Вдячні земляки-вінничани на честь 140-річчя від Дня народження композитора влаштували справжнє свято хорової музики, залучивши кращі хорові колективи України до виконання музики подільського Баха.

Трагічно обірвалося життя композитора. У ніч на 23 січня 1921 р. у хаті свого батька було вбито Миколу Дмитровича Леонтовича (ввечері до хати постукав незнайомий і попросився переночувати, а вночі пролунав постріл. Незнайомець виявився грабіжником, який думав поживитися у сім'ї священика). Така звістка прийшла до Києва. Лаконічно сповіщалося про смерть одного з найкращих співців-художників, яких знала українська музика. Коротке і трагічне життя, смерть, довгі роки овіяна таємницею, всесвітня слава і водночас складна доля відродження в людській пам'яті – це лише короткий штрих в обрисі постаті Миколи Леонтовича. Він стоїть в одній лаві найвидатніших діячів національної культури...

Так закінчилося життя великого композитора, але не закінчується урок, і ми продовжуємо роботу.

Сьогодні ми вивчимо українську народну пісню, щедрівку «Ой чи є, чи нема».

Виконання пісні вчителем.

Розучування та виконання пісні учнями.

Лунає фонограма пісні «Ой чи є, чи нема пан –господар дома»

Текст пісні:

1.Ой чи є, чи нема пан-господар дома.

Приспів:

Щедрий вечір, добрий вечір

Пан-господар дома.

2.Ой нема, ой нема, та й поїхав до млина.

3.Тай муки спетлювать, меду-пива купувать.

4.Меду пива купувать, щедрівників частувать.

5. Ой чи є, чи нема пан-господар дома.

Оцінювання.

Домашнє завдання. Слухати музику за власним вибором, вивчити самостійно щедрівку, розповісти про її зміст та звучання. За бажанням відтворити засобами образотворчого мистецтва зміст музичних творів та пісень, які звучали сьогодні на уроці.

Підсумок уроку.

- **Що вам запам'яталось на уроці?**
- **Про що ви дізналися?**
- **Чи було вам цікаво?**

Урок з образотворчого мистецтва у 6 класі

Тема. Народне мистецтво витинанки. Колективне виготовлення витинанки.

Мета. Продовжити знайомити одним із видів декоративно-прикладного мистецтва – витинанкою. Навчити учнів найпростішим прийомам, які необхідні для виготовлення витинанки. Розвивати вміння працювати в техніці паперопластики. Удосконалювати вміння учнів складати і вирізувати вироби з паперу симетричної форми. Повторити правила безпечної роботи з ножицями та клеєм, прийоми роботи з ножицями. Розвивати уяву та фантазію дітей, творчі здібності, просторову уяву та естетичний смак. Виховувати інтерес і любов до народного мистецтва, бережливе ставлення до навколишнього світу, культуру праці та любов до народних традицій.

Тип уроку: комбінований, урок – подорож.

Техніка виконання: витинанка.

Обладнання: кольоровий папір, картон, клей ПВА, ножиці, простий олівець, гумка.

Зоровий ряд: репродукції витинанок П. Глущенко, М. Павлової та інших майстрів, роботи учнів і вчителя.

Музичний ряд: аудіозапис творів віденських композиторів – В. Моцарта, Л. Бетховена, Ф. Шуберта.

Епіграф до уроку.

Умілому всяка робота легка.

ХІД УРОКУ

І . Організаційний момент.

ІІ. Актуалізація знань. Кросворд.

1. Як називається вид образотворчого мистецтва, який художньо передає навколишню дійсність на площині за допомогою фарб. Основним виражальним засобом якого є колір (живопис).

2. Жанр образотворчого мистецтва, в якому художник розповідає про бойові дії. (Батальний).

3. Як називається жанр ОТМ, в якому основним предметом є зображення первозданної або зміненої людиною природи? (Пейзаж).

4. Як називається жанр мистецтва, основ завданням якого є зображення людини або групи людей? (Портрет).

5. Як називається вид образотворчого мистецтва, основним завданням якого є проектування або зведення споруд? (Архітектура).

6. Як називається вид образотворчого мистецтва, який включає в себе різновиди малюнка і гравюри, які виконані в різних техніках? Засіб виразності: лінія, штрих, крапка, пляма. (Графіка).

1.	**Ж**	**И**	**В**	**О**	**П**	**И**	**С**					
2.				**Б**	**А**	**Т**	**А**	**Л**	**Ь**	**Н**	**И**	**Й**
3.			**П**	**Е**	**Й**	**З**	**А**	**Ж**				
4.		**П**	**О**	**Р**	**Т**	**Р**	**Е**	**Т**				
5.	**А**	**Р**	**Х**	**І**	**Т**	**Е**	**К**	**Т**	**У**	**Р**	**А**	
6.				**Г**	**Р**	**А**	**Ф**	**І**	**К**	**А**		

(на дошці з’являється тема уроку «Витинанка-оберег»)

Легенда про появу витинанок в Україні

Колись у давнину в одному українському селі ввечері сиділа біля хати дівчина і мріяла про свого нареченого, який давно пішов у далеку країну і не повертався.

Раптом затріпотів біля неї голуб і сів на коліна. Дівчина не сполохалася, бо то був їхній птах. Він прилетів здалеку. Його брав із собою хлопець – коханий

дівчини. Приніс голуб на клаптику паперу звісточку. Вона сповіщала, що хлопець живий-здоровий і незабаром повернеться в село.

Дівчина довго думала: «Яку б це відповідь дати?». Потім зайшла до хати, взяла ножиці та папір і почала витинати візерунок. І як розгорнула папір, то побачила гарну-прегарну витинанку. Вона і незчулася, як це в неї просто вийшло. Прив'язала витинанку-звісточку до голуба, і він поніс її в далекий край коханому. Коли ж наречений повертався додому, він мав цю витинанку з собою, і як заходив у село, то всім показував її. Люди дивувалися чарівному візерунку. І там, де хлопець проходив, всі почали витинати таку ж красу.
Так в Україні з'явилися витинанки.

Оберіг - найдревніший амулет щастя і гаразду, чарівний предмет, що призначений захищати свого власника. Також вважається, що він може принести удачу, попередити про небезпеку, поліпшити стан здоров'я. Через це обереги зажили неабиякої популярності ще з давніх-давен. Люди пов'язували віру в добро, успіх, щастя з певними символами в оберегах. Обереги завжди мали захищати людей і їх світ від негараздів. Саме тому, існував у нас звичай в Різдво підвішувати до сволоків вироблені із соломи й кольорового паперу прикраси – «павуків», з уявленням про те, що павуки заснували світ, пов'язані і деякі повір'я та забобони про те, хто вб'є павука, накличе на себе лихо, (до речі, а хіба витинанка-сніжинка не схожа на плетіння павучка). Вироби ремісників служили оберегами – засобом боротьби з ворожими людині силами. Чудодійну силу мають вишивки на рушниках, сорочці, особливо на рукавах, комірі та подолі. В узорах вишивок, витинанок, писанок, глиняних виробів упізнаються символи небесних світил, берегинь, птахів, світового дерева.

III. Мотивація навчальної діяльності.

В Україні зустрічаються найрізноманітніші форми народного декоративно-прикладного мистецтва. Його ще називають ужитковим тому, що всі його витвори перш за все є предметами, що використовуються в побуті людини, у повсякденному житті.

Серед розмаїття форм народного ужиткового мистецтва України виділяється

витинанка. Українські народні витинанки – яскравий, своєрідний вид народної декоративної творчості, що має глибокі й багаті традиції.
Калейдоскопом людської уяви називають витинанку. Це справжнє вікно у таємничий світ вигадки і краси.

На уроці ми будемо подорожувати вулицями та площами чарівного міста Витинанка.

IV. Формування нових знань, умінь, навичок.

Перша зупинка – **на площі Театральній**, де більше дізнатися про витинанку допоможуть актори.

У теплій затишній хатинці, сидячи біля печі, бабуся в'яже рукавиці, а кіт Васько, вмостившись на її колінах, дрімає. Христинка тим часом, узявши до рук ножиці і папір, вирізує чудернацькі вироби.

Бабуся:

- О, які гарні витинанки виходять у тебе.

Івасик:

- Як ти назвала ці вироби?

Бабуся:

- Витинанки.

Христинка:

- Так, це чудовий витвір наших предків. Витинанки — це один із видів українського декаративно-ужиткового мистецтва. Це орнаментальні й фігурні прикраси, ажурно витяті ножицями з білого або кольорового паперу.

Івасик:

- А як з'явилися витинанки?

Дідусь:

- А ось послухайте. Було це давно, коли у хатинках, в яких жили наші далекі родичі, з'явилися віконця зі скла. У той час це була велика радість для людей, адже крізь шибки до хати заглядало сонечко. Житло стало світлішим і радіснішим. Люди так раділи склу, що хотіли йому за це віддячить.

Бабуся:

- А тому і почали з паперу вирізати зірочки, квіти, дерева та інші зображення і приклеювати їх на віконечках. Декоративні прикраси сільської світлиці існували від свята до свята. Робили витинанки і перед Новим роком та Різдвом.

Христинка:

- Я теж знаю, що навесні, коли збиралися сіяти, на вікна наклеювали витинанки, які були пов'язані з урожаєм.

  Бабуся:
- Молодець, Христинко, що пам’ятаєш, що я тобі розповідала. Досить часто вони приурочувались до основних подій у житті селян – кожній значній події відповідала певна традиційна композиція. До жнив витинали і клеїли "урожайну", на заручини — "заквітчану", яку потім замінювали "весільною" (зокрема, це були пара голубів, квіти, віночки, рушнички).

  Івасик:
- Значить за витинанкою можна було "прочитати", які події відбувались чи відбуватимуться у селі або в якійсь хаті?

  Дідусь:
- Еге ж бо.

  Христинка:
- А згодом люди так полюбили витинанки, що стали оздоблювати ними стіни, печі, шафи, мисники, святкові столи, ікони тощо.

  Бабуся:
- Ось як, Івасику, з'явилася витинанка.

Друга зупинка – **на вулиці Історичній.** Тут ви дізнаєтеся про історичне минуле витинанки. Як свідчать археологічні розкопки, ажурні візерунки зі шкіри були відомі кочовим народам уже в V ст. до н.е. Паперові витинанки, як вважають вчені, з'явилися вперше у Китаї після винайдення паперу. Завдяки високим художнім якостям, складності, тонкості малюнка та простоті виконання витинанки поширилися і серед інших народів.

У XVст., як свідчать дослідники, паперові прикраси через Персію та Туреччину потрапили до Європи.

У країнах Західної Європи паперові витинанки були здебільшого сюжетно розповідними. У Німеччині витинанки використовували для оздоблення обкладинок книг.

В українській сільській хаті паперові прикраси з'явилися у XIX ст. В оздобленні хат паперові витинанки співіснували разом з декоративними розписами, інколи доповнювали їх.

То що ж таке витинанка?

Термін "витинанка" вперше з'явився у літературі 1913 року, до цього використовувалися інші назви. Слово „витинати” походить від слова „вирізати”. Витинанки – оригінальні фігурні прикраси житла, ажурно витяті ножицями, вирізані ножем з білого або кольорового паперу.

Отже, про витинанки можна говорити і як про аплікацію, якщо помістити її на певному тлі.Сьогодні витинанка існує з певним фоном, який підсилює її звучання,надає ніжності та виразності.

Попереду – **провулок Типологічний,** на якому ознайомимося з типологію витинанок.

За технологічними та художніми особливостями витинанки поділяються на ажурні (зображення міститься у прорізах), силуетні (зображення виступає силуетом) та складні (аплікаційні; з кількох аркушів паперу, а тому завжди поліхромні). Складні витинанки, залежно від прийомів виготовлення, бувають накладними (елементи накладають один на одного "гіркою") та складеними (різноманітні твори, орнаментальні предметні і безпредметні зображення формуються шляхом складання окремих елементів один до одного).

Як ви бачите кожна вулиця міста Витинанок розповідає щось цікаве про цей вид декоративно-прикладного мистецтва.

Наступна вулиця – **Різноманітна** дасть вам можливість побачити, як розподіляють витинанку за формою та методами вирізання.

(Вчитель демонструє витинанки за формою):

- у смужці (аркуші паперу складається по горизонталі чи по вертикалі на декілька однакових частин - дві, чотири, шість);
- у колі (аркуші паперу складається по вертикалі, а потім по горизонталі навпіл і обрізається по радіусу);
- у квадраті (аркуші паперу складається по вертикалі, а потім по горизонталі навпіл);
- в еліпсі (аркуші паперу складаються навпіл і вирізається симетрична еліпсоїдна форма).

За методами вирізання витинанку розподіляють на:

- ажурну (видаляються зображення й залишається фон);
- силуетну (видаляється фон і залишається зображення).

Попереду – **площа Майстрів-умільців.** Тут ми попрацюємо у групах.

Отже, запам’ятаймо:

- ВИТИНАНКА – походить від слова «вирізати».
- Витинанки – орнаментальні, фігурні прикраси, ажурно вирізані ножицями або ножем з білого або кольорового паперу.
- Витинанки бувають: складними та одинарними (складні – багатокольорові, багатомасштабний витвір, орнаменти – це окремі елементи, які гармонічно між собою з’єднані.
- У витинанці застосовують такі символи-обереги: геометричні (прямі, ломані, хвилясті лінії, їх називають: смужки, хвильки та кривульки),

рослинні (вазон, квіти, насіння гільце, різка тощо), релігійні (хрест, сонце, риба); тваринні (тварини, птахи, риби); зображення людини (берегиня), архітектурних об’єктів. Так наприклад голуб – щедрість, чистота, любов, а орел – сила та швидкість, пава – краса, гордість, безсмертя.

Повторимо правила роботи в групі.

— Працювати дружно.
— Допомагати один одному.
— Поважати думку кожного.
— Виконувати завдання вчасно.

Повторення правил техніки безпеки у поводженні з ножицями і клеєм.

- Не залишати ножиці розкритими.
- Не тримати ножиці гострими кінцями вгору.
- Передавати ножиці слід кільцями вперед.

- Як треба працювати з клеєм? (З клеєм працювати обережно, щоб не потрапив до очей і рота).

Фізкультхвилинка.

Україна – рідний край.
(встали, вийшли з-за парти, розвели руки в сторони, ніби обіймаємо весь світ).
Рідне поле, зелен гай.
(повороти голови вліво, вправо).
Рідне місто, й рідна хата.
(повернулися один до одного, поплескали в долоні, усміхнулися).
Рідне небо й рідна мати.
(підняли руки догори й швидко порухали кистями рук).
Стежкою в світи підемо.
(ходьба).
З друзями – не пропадемо!
(взялися за руки, потиснули один одному).
А тепер кожна група виконає практичну тематичну роботу в техніці витинанки.
(Робота виконується учнями самостійно).

Послідовність виготовлення різних витинанок.

1 група. Кругла серветка

1. Візьміть квадратний аркуш паперу, складіть його по діагоналі.

2. Отриманий трикутник складіть навпіл, повторіть ту саму операцію.
3. На отриманій заготовці відріжте верхній клапан, розмітьте візерунок олівцем.
4. Виріжте серветку ножицями. Розгорніть, отримаєте круглу серветку.

2 група. Квадратна серветка

1. Візьміть квадратний аркуш паперу, складіть його по діагоналі.

2. Отриманий трикутник складіть навпіл, щоб розділити його довшу сторону навпіл.
3. Нанесіть візерунок на суміжні сторони згину.
4. Виріжте візерунок ножицями. Отримаєте квадратну серветку.

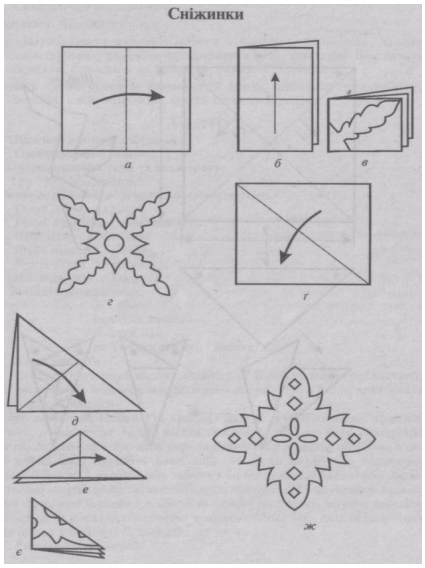

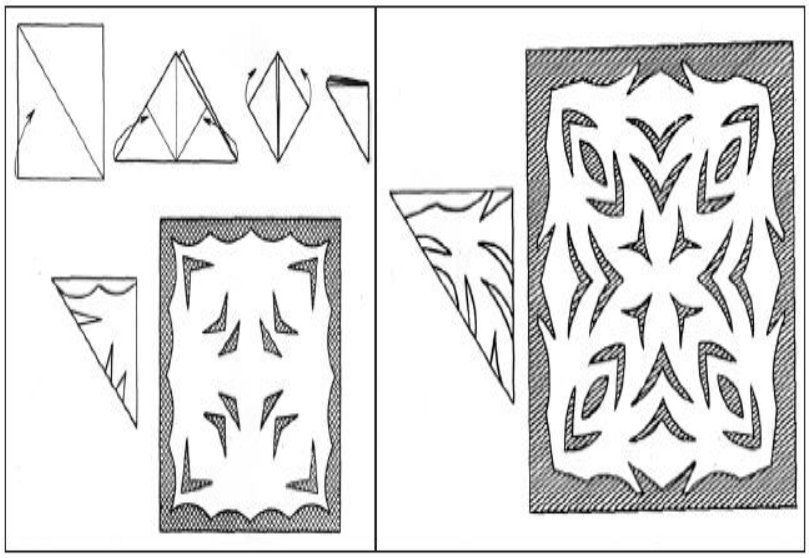

3 група. Мережка

1. Виріжте прямокутник, складіть його кілька разів навпіл у довжину.
2. Розмітьте олівцем контури візерунка.
3. Виріжте візерунок ножицями за контуром. Розгорніть папір, отримаєте витинанку з орнаментальним візерунком.

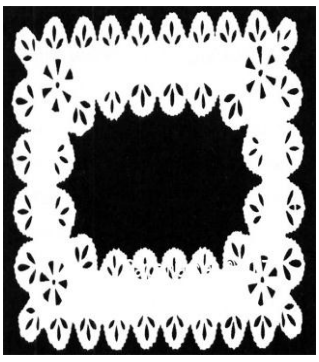

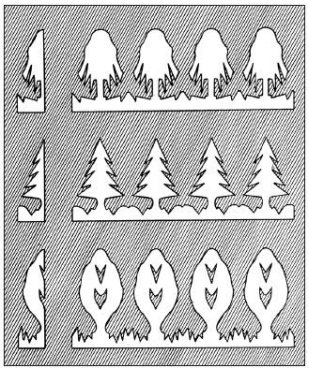

Завершальна зупинка – **на Площі Поетичній.**

Витинанки – одна з яскравих і своєрідних складових художньої творчості українського народу, про витинанки розповідається у вірші.

Немов відтворення серпанку,
З паперу вирізані всі,
Ось перед вами витинанки
Зразки чудової краси.
Легкі, прозорі, мов пушинки,
Цілком нагадують вони
Серветки, зірочки, сніжинки
Казковий витвір давнини.
Здебільшого їх витинають
До світлих новорічних свят.
Ялинки ними прикрашають,
Панелі залів і кімнат.
Ажурні витончені стрічки
На стіни клеять і полички.
А ті, що мають форму кіл,
Кладуть під печиво на стіл.

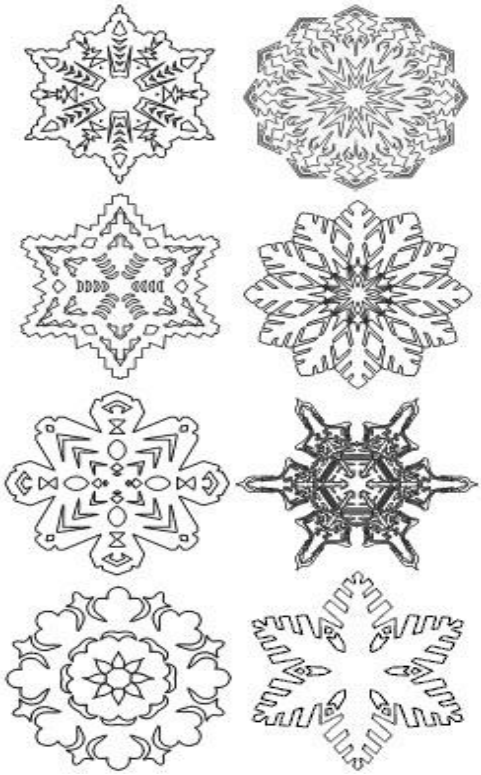

І.Дубинський

А ось другий вірш про красу витинанки

Ми легкі ніжні витинанки,
З паперу вирізані всі,
Немов відтворення серпанку,
Зразки чудової краси.
Прозорі, круглі, мов сніжинки,
Легкі , як подих вітерця,
Усім зворушуєм серця.
Ажурні, витончені стрічки,
Барвисті півники та квітки,
На вікна клеять та полички,
На сволок –хрест святий, зірки.
Ми будем раді за вас, діти,
Хто вміє вправно витинати,
Нас на папері розмістити
І в композиції складати.
Ми – симетричні візерунки,
І ми – мережені стрічки,
Картинки легкі, як цілунки,
Прийшли сюди через віки.

V. Закріплення нових знань і вмінь.

Бесіда.

- З яким видом декоративно-прикладного мистецтва ми знайомилися на уроці?
- Що ви дізналися про витинанки під час екскурсії?
- Коли з’явилися перші витинанки?
- Навіщо люди придумали витинанки?

Слово вчителя.

Сьогодні витинанка прикрашає інтер’єри житлових будинків; нею ілюструють літературні твори; закладинки в книжки; листівки до свят.

VI. Підведення підсумку уроку.

Вчитель аналізує й оцінює кращі роботи.

Учень:

1: Моя Батьківщина – це вишеньки цвіт,

І верби над ставом й калина.

Моя Батьківщина – це мрії політ,

Це рідна моя Україна.

Учень:

Моя Батьківщина – це наша сім’я,

Затишний куточок і хата.

Це мама, татусь, сестричка і я,

Всі рідні і друзів багато.

Вчитель: Діти, пам’ятаємо! Міць і незборимість нашої країни залежить від кожного з нас. Поважай традиції своїх дідів та прадідів, і вір, що виховувати треба на своїх вчинках, гарно вчитися, дослуховуватися до старших, до свого серця і вирости справжньою Людиною. Хай зроблені вашими руками витинанки, допоможуть у скрутну хвилину, зігріють душу, нагадають дім, родину. Стануть справжніми оберегами. А для того, щоб підсилити силу оберегів, я вірю в те, що під час їх виготовлення потрібно думати лише про хороше, (а ми думали лише про хороше, бо в кожного з вас гарний настрій).

Слова палкі, мелодія врочиста….
Державний гімн ми знаємо усі.
Для кожного села, містечка, міста –
Це клич один – з мільйонів голосів.
Це наша клятва, заповідь священна.
Хай чують друзі й вороги,
Що Україна вічна, не знищена.
Від неї ясне світло навкруги!!!

Рефлексія

Повертаючись до гасла уроку, хочу згадати слова Екзюпері: «Коли ми прочитаємо казку, станемо розумнішими, ніж були напередодні». Я вірю, що на уроці ви побачили багато цікавого, дізналися багато нового.

VII. Домашнє завдання.

Принести кольоровий папір, ножиці, клей.

Урок – подорож

ТЕМА УРОКУ: «МАНДРІВКА КРІЗЬ СТОЛІТТЯ».

Хід уроку.

<table>
<tr>
<td> </td>
<td>I. Етап орієнтації про місце уроку в темі
➢ Психоформула
Нас подорожі зустрічають кожен день
У різних галузях рутинного життя,
Ми відкриваємо щось нове в собі,
Прагнучи пізнати невідомі далі!</td>
</tr>
<tr>
<td></td>
<td>➢ Актуалізація опорних знань.
Учитель. Сьогодні неможливо уявити життя людини без мандрівки .
Мандруючи, ми дізнаємось про багато давніх таємниць і цікавинок сьогодення.
1.Чому і як давно люди почали мандрувати?
(« Мозковий штурм»)
Учитель. У старі часи, про які розповідають нам оповіді і легенди, жага подорожей пояснювалася необхідністю себе проявити, повчитися життю, а також пристрастю до пригод і пошуками щастя.
Пригадайте, які види мистецтв нам знайомі і тісно пов’язані з мандрами?
(« Метальна карта»)</td>
</tr>
<tr>
<td> </td>
<td>II. Етап цілепокладання
Учитель .Сьогодні ми розпочнемо мандрівку крізь століття.
Тема уроку: «Мандрівка крізь століття»
Свої очікування пропоную висловити, використовуючи речення : « Мені буде цікаво дізнатися » , « Я хочу почути…» , « Від уроку я очікую…»
(Діти задають запитання. Учитель записує на дошці або на карточках).</td>
</tr>
</table>

	– Де…?; – Коли…?; – Хто..?; – Як..?; – Які..?; – Що змінилось?
	ІІІ. Етап моделювання Після цього уроку ви: Дізнаєтеся: - про історію виникнення та заснування архітектурних споруд міста Вінниці; - про ознаки стилю « модерн». Познайомитесь: - з творчістю видатного архітектора.
	IV. Етап організації виконання запланованої діяльності Учитель. Перед нами з'явилась мапа (карта), нагадуючи нам де, які події, пов’язані з попередніми подорожами. Пригадайте, які події відбувалися в тій чи іншій країні, де умовно ми гостювали і знайомилися зі стилями мистецтва. *(Учитель показує на карті країну, а учні називають все, що знають про мистецьке життя країни.*) **(« Коло ідей»)**
	ТВОРЧЕ ЗАВДАННЯ «Що об’єднує – і зайве». Розгляньте малюнки і скажіть, яка картинка зайва і що спільного. Поясніть чому. **Завдання:** Розпізнати за малюнком стиль.

   	I — зайва - №3 , об'єднує - ХРАМИ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ЧЕРНІГІВ – СПАСО-ПРЕОБРАЖЕНСЬКИЙ, КИЇВ – СОФІЇВСЬКИЙ, ЛЬВІВ – ЛАТИНСЬКИЙ КАТЕДРАЛЬНИЙ. II — зайва - №2 , об'єднує - РЕНЕСАНС - ФІЛІППО БРУНЕЛЛЕСКІ –САНТА-МАРІЯ ДЕ ФЙОРЕ, МІКЕЛАНДЖЕЛО - СОБОР СВ.ПЕТРА, ДОНАТО БРАМАНТЕ - ТЕМП'ЄТТО , архітектори III — зайва - немає, об'єднує - Вінниця, Артинов МАПА ВІННИЦІ, МУЗ.ТЕАТР, БУДИНОК ЧЕТКОВА **(« Коло ідей»)**
	<u>Учитель.</u> У сучасному суспільстві це вже давно перестало бути розкішшю, і за цілком скромні гроші ви зможете побачити цікаві пам`ятки і знамениті куточки світу. **Україна -** це країна, якою ми подорожуємо сьогодні. Якщо точніше, сьогодні ми будемо подорожувати чарівним, яскравим, улюбленим містом **Вінницею.** Ми кожного дня зустрічаємось з архітектурою нашого міста, але що ми знаємо про неї… Прослухавши запитання спробуйте з'ясувати, про яку споруду нашого міста йде мова?

	Це цікаво знати! З енциклопедії Брокгауза і Ефрона: «Населення міста (1878 р.) було 23591 чол. обох статей; православних 32,0%, євреїв 58,5%, католиків 9,5%. Міщан було 78,1%, військового стану 12,3%. Православних церков 5, костел 1 (римо-католицький капуцинський), синагог та інших єврейських молитовних будинків 13.»
 	Учитель. **З**а свою історію ця споруда побувала комунальним закладом, каланчею, житлом, музеєм. Задавала час (звіряли годинники). Їй 106 років і є візитівкою міста, знаходиться в самому центрі Вінниці? **« Мікрофон»** Учні. Водонапірна вежа **Історична довідка:** ***(може повідомляти учитель або учень з класу, граючи роль «Віртуальна довідка»)*** **Випереджувальне завдання.** У центрі Вінниці, в сквері Козицького, стоїть вежа, яка є окрасою і візитівкою міста над Бугом. Однак мало хто знає, що знаменита вежа будувалася як водонапірна і відзначила 100-річчя свого існування. За весь час свого існування, які тільки функції не виконувала вежа: забезпечувала місто водою, під час війни в ній був спостережний пункт, пожежна каланча, тут навіть жили люди. Зараз у ній знаходиться музей-меморіал воїнам-вінничанам, загиблих у війні в Афганістані. Подивіться відеофрагмент (№1 – історія будівництва).
	Учитель. Ровесниця вежі. У споруді розміщувався зимовий сад (6 поверх), перший у Вінниці електр.ліфт, каналізація, найдорожче проживання

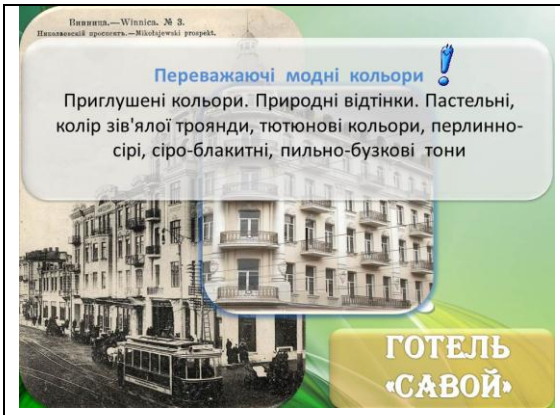

(апартаменти)?

«Мікрофон»

Учні. Готель «Савой»

Історична довідка:

«Савой» – перша шестиповерхова будівля у Вінниці. "Рідним" забарвленням готелю був колір "слонової кістки" (свій звичний для вінничан блактитний колір готель отримав на початку 1980-х років). Крім цього, в споруді нового готелю вперше в місті з'явились електричний ліфт, центральне водопостачання та каналізація, подача гарячої води та електроосвітлення та асфальт (ним було вкрито ділянку тротуару перед головним входом, прикрашеним двома мармуровими левами).

Архітектором був Григорій Григорович Артинов (ймовірна участь архітектора Мойсея Ароновича Ваксмана є вінницькою легендою, джерелом якої було виключно припущення краєзнавця Павла Давидовича Карлінера: М.А.Ваксман під час навчання брав участь у деяких вінницьких проектах, що стало приводом для легенд). Автором ескізів оздоблення та розпису ресторану на другому поверсі при готелі «Савой» вважають українського архітектора, творця українського архітектурного модерну Василя Григоровича Кричевського. За неперевіреною інформацією, мав відношення до будівництва «Савою» ще один відомий вінницький архітектор Краузе.

Загальна стилістична ідея «Савою» – модерн з елементами необароко. Будівля настільки вдало вкраплена в загальну ідею центральної вулиці міста, що й досі залишається її домінантою. Готель ставав

	до ладу поступово. Уже в 1914 тут працює ресторан, а в грудні 1914 Лехтман сплатив за готель перший податок. Через рік в грудні 1915 власник подав податкову довідку, де відзначалось, що він співпрацює з 7 орендарями, що займають 67 кімнат. Крім ресторану на 2 поверсі готель мав перукарню, кондитерську, квіткову та інші крамниці на першому поверсі. Окрім того, на шостому мансардному поверсі існував зимовий сад. **Робота з поняттями:** ➢ **Модерн - …** Учитель. Ми розглянемо і з'ясуємо ознаки стилю модерн: **Кольори притаманні стилю.**
	Учитель. Діяльність Артинова у Вінниці розпочилася з проектування та будівництва архітектурного об'єкту у 1900 році. Саме ця будівля визначила формування Вінниці засобами архітектури модерну, не змінюючи своєї адреси ? **« Мікрофон»** Учні. ЗОШ №2. **Історична довідка:** Жіноча гімназія (тепер приміщення другої школи). Це була його перша будівля на перетині вулиць Соборної та Хлібної, розміщена на пагорбі. Це був вдалий проект для міста. Після цього Артинову стали довіряти багато міських проектів. Будівництво гімназії розпочав вінницький купець-підрядник Абрам Марянчік, який побудував цей будинок за рік !!!!!. Причому стіни гімназії пережили Другу світову війну (одні з небагатьох у Вінниці), і їх секрет не можуть розгадати й досі. (У наш час негативно відгукуються про сьогоднішні будівлі і їх будівельників,

	ставлячи їм у приклад старі будинки.) У 1901 році будівництво гімназії було завершено, і з того часу були витрачені шалені гроші міського бюджету. Крім того, при відкритті гімназії на гроші міста було проведено шикарний фуршет! Рік навчання в гімназії коштував дуже недешево, і тільки впливові батьки могли собі дозволити віддати вчитися туди своїх дочок. Але незважаючи на це, у гімназії існували найсуворіші правила. Жоден, навіть дуже багатий батько, не міг забрати свою дочку ні в театр, ні в гості без дозволу головної наглядачки!!!
	Учитель. Вигляд цієї будівлі не змінювався з часом за 117 років. У ній була міська дума ? **« Мікрофон»** Учні. Вінницька Торгово-промислова палата. **Історична довідка:** Герб Вінниці був даний у 1650 році Королем Речі Посполитої Яном Казимиром Герб зображує в червоному полі золоту уду, «на два жала в сторони розділену», а в корені містить хрест; під удій косим же хрестом покладені два мечі натурального вигляду. До речі, «золота уда» - це, висловлюючись по-сучасному, (золотий) гачок, найважливіша снасть для лову риби, якій в XVII-му столітті і ще два століття після цього в Південному Бузі та приміських ставках було чимало (кінець великій кількості риби поклала «хімізація всієї країни»). Я повідомляю це тому, що слово «уд(а)» має, крім зазначеного вище, дуже багато інших значень: від «струнного щипкового музичного інструменту» до «частини тіла людини або тварини».

	Що стосується «мечів натуральний вигляд», то під «натуральним виглядом» мається на увазі детальне відтворення оригіналу (в даному випадку - мечів). Тут я знову ж таки, як і в новогрецькій стилі будівлі Думи, бачу деяку невідповідність. Справа в тому, що меч - двосічний довгий прямий ніж з рукояткою, а шабля має вигнуту сталевий клинок і одне лезо. На гербі, виходячи з цих визначень, зображені дві шаблі. Інтер'єр для міської Думи, міської Управи і міського банк Гр. Артинов підбирав сам. Так і уявляється мені, як після закінчення церковного обряду освячення нової будівлі по широких сходах піднімаються гості і міський голова, лікар за професією, Микола Васильович Оводів показує їм свій просторий кабінет. Масивний робочий стіл, величезне крісло, високі засклені шафи – все зроблено з прикрашеного різьбленням темного дуба, де розміщувалася Вінницька міська Дума і Міська управа. Про те, що ця будівля належала саме «керівництву» Вінниці пам'ятають не всі, навіть слова, що нагадують про це і висічені в камені над входом, з часом після частих побілок затерлися. Якщо сказати нашим дідусям і бабусям слово «Цукор-Трест», вони відразу зрозуміють про який саме будинок я кажу. За деякими даними тут колись був розміщений і «Спиртотрест». **Робота з поняттями:** Учитель. Ми розглянемо і з'ясуємо ознаки стилю модерн: **Матеріали притаманні стилю.**
	Учитель. Будівля не зачинялася з часу свого існування. Деякий час людям

	забороняли відвідувати споруду. Частина землі, біля неї, змінила своє призначення? **«Мікрофон»** Учні. Церква Воскресіння Христового. **Історична довідка:** Церква Воскресіння Христового була побудована в 1910 році за проектом вінницького міського архітектора Григорія Артинова на православному цвинтарі. За радянських часів церква не закривалася і була одним з трьох діючих у Вінниці православних храмів. У 1970-х роках кладовище було знесено. У 1980-х і 1990-х роках проводилася реставрація храму. 26 вересня 1996 року в передодні свята Воздвиження Хреста Господнього на зрізі двох кленів, що росли біля храму, був виявлений православний хрест. Церква стала місцем православного паломництва. Над хрестами згодом була зведена каплиця 9 вересня 2016 року вірменська діаспора встановила біля церкви хачкар, присвячений пам'яті жертв геноциду вірмен. Освячення хачкара зробив єпископ Український Вірменської апостольської церкви Маркос (Ованесян). Будівля церкви складається з притвору, центральної частини та вівтаря. Стіни і фундамент зроблені з граніту. Над притвором споруджено дзвіницю з цегли. Біля храму розташовується каплиця, баптистерій, колодязь, хрест, встановлений на честь 2000-річчя Різдва Христового.
	Учитель. У цій будівлі вирішувалась доля людей? **«Мікрофон»** Учні. Будинок судових установ. Учитель. Спробуйте самі знайти

	Історичну довідку до цієї будівлі.
	Учитель. Будівля будувалась як житлове приміщення, після була штабом командування, сьогодні – мистецький заклад? **« Мікрофон»** Учні. Художня школа. **Історична довідка:** Будівля, в якій нині розміщується школа побудована у стилі модерн, спершу була зведена як особняк на початку XX ст. для капітана Длуголенського вінницьким архітектором Артиновим. Під час радянсько-української війни в будівлі знаходився штаб командування В.Примакова (командир червоного козацтва). До теперішнього часу будівля школи залишається однією з найяскравіших архітектурних прикрас міста, знайшла своє відображення на старовинних поштових листівках та буклетах. Місцеві жителі називають цей будинок кораблем, адже він ззовні дійсно схожий на нього.Існує легенда, що один із родичів капітана працював лікарем на кораблі, тому він і замовив проект споруди саме в такому вигляді. **Робота з поняттями:** Учитель. Ми розглянемо і з’ясуємо ознаки стилю модерн: **Вікна притаманні стилю.**

	Учитель. **Г**уляючи по сходинках, ви замислювались, куди вони ведуть і скільки їх? **« Мікрофон»** Учні. Сходи до порома на Кумбарі. **Історична довідка.** Сходи до порома на Кумбарі - 1910 р. (від будинку по вул.Козицького, 1 - вниз до річки), що з'єднувала, як вказувалося в Довіднику (про нього, як уже говорилося - нижче), «Нове місто з островом «Спорт» і казармами»; гранітні 118-ть сходинок, які не ведуть зараз практично нікуди, а також балюстрада знаходяться, на жаль, в сумному стані. Якщо бути точним, то сходів вже не 118 і ведуть вони не в «нікуди», а під воду. І острів «Спорт», і нижній проліт сходів вже давним-давно покриті річковою водою, рівень якої значно зріс після завершення будівництва Сабарівської ГЕС.
	Учитель. Будівля є блискучою історичною стилізацією, що нагадувала бібліотеки США XIX ст.? **« Мікрофон»** Учні: Бібліотека Тімірязєва **Історична довідка:** У 1889 році до Держдуми був представлений новий проект по будівництву міської бібліотеки. Ініціатором цього проекту був міський вчитель Рубінштейн. Але місцеві чиновники думали, що є набагато більш важливі проекти і відхилили будівництво бібліотеки. До речі, скажімо, що на зустрічі був присутній і майбутній відомий український письменник М.Коцюбинського. І тільки в 1902 році архітектору Артинову доручено проектування будівлі державної бібліотеки

	Вінниці. Будівництво бібліотеки приурочена до 50-річчя з дня смерті М.Гоголя, тому й і ім'я було дано на честь цього видатного письменника. Артинов для наповнення бібліотеки послав багато запитів до великих міст російської держави. Багато книг прийшли з приватних колекцій. **Робота з поняттями:** Учитель. Ми розглянемо і з'ясуємо ознаки стилю модерн. **Дахи притаманні стилю.**
	Це цікаво знати! Григо́рій Григо́рович Арти́нов (1860? Ніжин, Чернігівська губернія, Російська імперія – помер від тифу 9 (22) грудня 1919 року. Могила архітектора не збереглася 1919? Вінниця, УНР) – вінницький міський архітектор (1900−1919), цивільний інженер, генерал-лейтенант будівельної комісії на службі військового відомства (до 1914).
 	Учитель. Хто є архітектором цієї будівлі і які ознаки стилю модерн ми можемо спостерігати ? **« Мікрофон»** Учні: Архітектор Василь Листовничий. Декор стилю. **Історична довідка:** Найбільший особняк Вінниці – будинок відставного-офіцера Олександра Четкова (вул.Пушкіна, 38). Як і інші котеджі, він розташований на спуску до річки, трохи далеко від центральної вулиці Соборної. Виконаний у дусі віденської сецесії (мальовничий модерн), він вражає не тільки вишуканим оздобленням, але й розмірами, а також виразною пластикою. За різними даними проектував будівлю то Артинов, то київський архітектор Василь

	Листовничий. У радянський час просторі покої палацу прихистили пологовий будинок, а нині будівля передана в користування міському управлінню архітектури і містобудування. Як бачимо, у чиновників дуже хороший смак.
 	ТВОРЧЕ ЗАВДАННЯ ➢ **«Сам собі екскурсовод і режисер»** Учитель. Спробуйте скласти маршрутний лист «Подорож Вінницею»
	7 причин почати подорожувати: мандри роблять нас щасливими. 1. Ви станете більш впевненими в собі 2. Ви навчитесь бачити позитив там, де зазвичай люди бачать лише перешкоди. 3. У вас з'являться нові друзі. 4. У вас з'явиться шанс відпочити від усього. 5. Ви дізнаєтесь багато нового. 6. З вами стане цікавіше проводити час. 7. Ви отримаєте новий досвід. Подорожі – це завжди нові враження. І якщо під час однієї з таких з вами відбулось щось дуже неординарно приємне, ви ніколи про це не забудете.

<table>
<tr>
<td> </td>
<td>Домашнє завдання.
➢ Знайти пісні і вірші про Вінницю.
➢ Відзняти рекламу « Моє чарівне місто».
➢ Подорожуйте чарівним містом Вінниця, відкриваючи його таємниці.</td>
</tr>
<tr>
<td>
 </td>
<td>(Учитель відкриває слова, які записував на дошці або на карточках)
-Де…? ; Коли…? ; Хто..? ; Як..? ;
Радію я, пишаюсь я,
Що Вінниця – краса моя,
Малий куточок України –
Для багатьох людей любимий!

Перлиночка Поділля, наче рай –
Веселий, мальовничий, милий край.
Живеш і процвітаєш ти майже сім віків
На берегах величної і гарної ріки.

Люблю я все: алеї, парки і сади,
І гарні школи, звісно, дитсадки.
Люблю я вулиці великі і малі,
Люблю, як раптом заспівають солов’ї,
Старих будинків неповторний колорит,
І прапор міста, що на площі майорить,
І старовинну башню уночі,
Коли горять на ній яскравії вогні,
І арку у каштановім цвіту,
І пам’ятників велич і красу.
Мости великі, наче рушники,
Що пов’язали різні берега ріки,
Трамвайчики, що весело біжать,
Вітрини, що привабливо горять.

ФОНТАН, як чудо із чудес,
Що струменить дивами до небес,
Яскраву магію води дарує,
Гостей і вінничан – усіх чарує !</td>
</tr>
</table>

	І квіти, квіти, всюди – квіти…. І ми – щасливі, гарні діти…. О, Вінниця – мій рідний дім! Я народилась тут, росту я в нім. Закохана на все життя У тебе, Віннице моя!!!

(ЗАВАНТАЖИТИ ЕЛЕКТРОННУ ВЕРСІЮ)

https://drive.google.com/file/d/1Ezvw8GcTQFt_QrAeR_zwsabqZrIFbbxm/view?usp=sharing

Етнофольклорний фестиваль

«Народні традиції Поділля. Веселий український ярмарок»

Підготували:
Станкевич Н.В.,
Гура Т.Д.,
Часник Т.М.,
Рафалюк З.Д.,
Сергієнко Н.В.

Вінниця 2017

Мета заходу:
створення позитивної атмосфери традиційного святкового українського ярмаркування, вивчення культурної спадщини та духовних надбань українського народу, пізнання самобутнього національного обличчя, привернення уваги до збереження традицій, практичного продовження культурно-історичних звичаїв, обрядів, яскравого музичного фольклору та народного гумору, виховання любові до рідного краю, формування творчої особистості на засадах педагогіки народознавства.

Танець «Україна –Європа»

фото1

На сцену виходять учні.

Ведучий 1. Добрий день, дорогі гості, шановні батьки, вчителі та учні! Зустрічаючи вас у стінах рідної школи, ми кажемо Вам "Доброго дня", а це значить, що ми бажаємо Вам добра, щастя, здоров'я та віддаємо Вам тепло, любов та часточку своєї душі.

Ведучий 2. Сьогодні ми запросили вас на свято «Веселий ярмарок , щоб ще і ще раз показати, як ми любимо свій рідний край, цінуємо традиції українського народу, його культуру, мову.

Ведучий 1. Ми любимо рідну Україну, любимо наше місто, бо це і є наша Батьківщина. Багато знаємо про звичаї і традиції нашого народу, бо ми – справжні українці.

Ведучий 2.

Бережімо Україну – нашу матінку єдину,
Хлібні ниви золотисті і ліси зеленолисті.
Голубі озера й ріки, чаєнят сріблясті крики,
Неба синього глибини, тиху пісню журавлину.
Бо у нас одна-єдина, Батьківщина – Україна.

Ведучий 1. Я – українка! Вигодувана материнською піснею, бабусиною казкою. Понад усе в житті люблю лагідну і щиру нашу мову, отчий край, де я виростала, рідну мою Україну!

Ведучий 2. Я – українець! Добрий господар, вірний заповітам батьків і дідів наших, славний захисник свого роду і Вітчизни.

Ведучий 1. Ми несемо велику відповідальність перед своїми пращурами за безсмертність української пісні, слова, танцю, звичаїв. Тому сьогодні ви станете свідками того, як українські діти цінують, возвеличують, утверджують українські традиції віршами та піснями .

Пісня «Там на Україні»

фото2

Учениця У нас сьогодні гарне свято,

Гостей зібралося багато.

Здрастуйте, люди добрі!

Здрастуйте, люди хороші!

Здрастуйте, люди веселі

На фоні мелодії пісні «Ой зелене жито, зелене».

Учень. І щирий привіт вам у нашій оселі!

Від щирого серця,

Від рідної української землиці

Дозвольте вам, люди,

У пояс вклониться!

Учениця. Ми раді Вас вітати у нашій світлиці

І даруємо хліб із золотої пшениці.

Хліб завжди, щоб був на вашому столі.

Щасливі були люди в місті і в селі.

Серця хай будуть сповнені любов'ю!

На щастя, на здоров я, на долю!

Учень і учениця вручають на вишитому рушникові хліб-сіль

Ведучий. Наш народ – невтомний трудар. Працею своєю землю прикрашає, урожай багатий збирає. Здавна повелося в Україні , що зібравши урожай багатий, їхали люди на ярмарок, везли те, що самі виростили, самі приготували.

Ведучий 2. Ярмарок – це праця для кожного трударя. Ця гарна традиція наших предків. Ідуть люди звідусіль ярмаркувати. А там, де народ, там і жарти, і дотепи, і сміх, і, звичайно, танці і пісні українські.

Ведучий 1. Ми підготували фрагмент українського ярмарку. Отож, ласкаво просимо любі друзі, до нас на гостину. Щасливого вам ярмаркування!

Ведучий 2. Ярмарок для українського селянина завжди був очікуваною і бажаною подією. Як правило, великі ярмарки відбувалися в кінці літа і восени, але і перед великими святами також були ярмарки, щоб придбати смачного до столу. Зібравши врожай хліба, овочів, фруктів, господар бачив, що з цього достатку можна продати, щоб прикупити щось з одежі, хатнього посуду, або поміняти товар на товар.

Ведучий 1. Ще за кілька днів господар з синами змащували колеса возів, вистеляли їх сіном та домотканими килимами, складали товар, що мали везти на продаж.

Ведучий 2. Господині з дочками готували святковий одяг, щоб самим показатись і на інших подивитись, а, як поталанить, то й жениха знайти.

Ведучий 1. Коли наставав ярмарковий день, то шлях, що тягнувся до містечка, кипів народом, який поспішав з усіх навколишніх та далеких сіл і хуторів. Зранку, ще до сходу сонця, тяглися довжелезні валки чумаків зі сіллю та рибою. Їхали вози з гончарними виробами, мішками із зерном, прядивом, полотном та всякою хатньою поклажею. А поміж усім цим люди гнали худобу на продаж та несли на плечах і в руках навантажені кошики, коробки, мішки.

Ведучий 2. І весь цей довгий шлях, ярмарковий майдан, тісні вулички містечка, що були наповнені величезною кількістю люду, ніби перетворювались в одне величезне чудище, що ворушилося, кричало, гоготало, гриміло, мукало, мекало, кукурікало. Аж голова паморочилась, не розуміючи куди вдатися. А скільки там було гумору, жартів, співу, танців, змагань. Різноманітних витівок…

Учні.

1. Ярмарок ! Ярмарок! Всі на ярмарок!

І веселий і кипучий в Україні ярмарок!

2. Шановні гості! Йдіть до нас на свято!

Сьогодні ярмарок — і тут всього багато!

1.Бо ж люди в нас такі талановиті,

А їх серця і чисті, і відкриті!

2. Сьогодні ярмарок! І, як завжди ведеться,

Нехай він піснею і жартами почнеться!

Звучить пісня «Український ярмарок»

Учні виконують танець.

Фото3

4. Ярмарок – галасливе веселе свято.

Повне сміху пісень і гумору.

Продавали й купували все:

Від шила до воза,

Від курки до корови…

Хлопчик. Ярмарку в селі чекають і старі і малі… Дітвора готується до нього за півроку. Діставши від хрещеного батька за кутю на Святвечір чи від пана за посівання на Новий рік одну-дві копійки, хлопчик обережно загортав свій скарб у ганчірочку, потайки закопував у садку чи під призьбою і нетерпляче ждав ярмаркового дня. Його мрією були ласощі, глиняний півник чи сопілочка.

Парубок. Парубки, заробивши в багатія кілька карбованців, мріють купити собі чоботи, гарну чумарку, з шкіряним козирком картуза, а для коханої дівчини – пряників, цукерок, стрічку або намисто.

Дядько. Дядьки мріють про те, аби вигідніше продати воликів, коненят, порося чи бичка, розрахуватися з податками. Та й просто на день-два від сім'ї відірватися, з кумом душу відвести.

Дівчина. А дівчата дуже бажають купити ситцю, черевички та хустку, а найбільше – прикрас (стрічок, намиста на шию, квіточок на віночок). Маленькі

дівчатка прагнуть таких уборів без будь-якої мети, а старші – щоб комусь сподобатися.

Жінка. Молодиці чекають на ярмарок, щоб продати півня чи курку, порося, масло чи полотно, а собі купити ситцю на спідницю або парчі на очіпок, щоб більше подобатися чоловікам.

Дівчинка. Але досить мріяти. Ось-ось ці мрії збудуться. І наша сім'я, і дядько Іван з тіткою, і хрещений батько з родиною – усі ідуть…

Усі (разом). На ярмарок.

Заходять дві куми

Кума 1. Кумцю?

Кума 2. Га?

Кума 1. А ви любите ходити на ярмарок?

Кума 2. На ярмарок? Так, звичайно, ярмарок – це свято душі!

Кума 1. А давайте по ярмарку прогуляємося і побачимо, чим люди торгують!

Кума 2. Ходімо! (роздивляються по залу)

Разом. І чого тут тільки нема!

Кума 2. Сало, м'ясо і ковбаси,

Оселедці, бочка квасу,

Кума 1. Жир, сметана, буряки,

Хрін, капуста, огірки,

Кума 2. Сир, цибуля і часник,

Кума 1. Курка, гуска, кріль, індик.

Кума 2. Груші, яблука, петрушка,

Мед, вода і з риби юшка.

Кума 1. Діжі, бочки, скло, корзини,

Штани, шапки і свитини.

Кума 2. Туфлі, чоботи, калоші,

Кума 1. Постоли – і все за гроші!

Кума 2. Сукні, персні та намисто,

Пиріжок, вареник, тісто.

Кума 1. Пшениці, овес, ячмінь,

Баранець, коза і кінь.

Разом. Ой, скільки всього!

Заходять 2 куми. Один тримає поросят, другий веде корову (два учні, накритих білим простирадлом, на якому нашито чорні латки. На голові у переднього – маска корови.

1-й кум. Куме!

2-й кум. Га!

1-й кум. А що будете просити за поросят?

2-й кум.Та... Задарма би віддав, так жінка з'їсть...

1-й кум. А що, не їдять?

2-й кум. Ні!

1-й кум. От би їм та апетит куми!

2-й кум. О-о! Тоді б ціни їм не було. Хто б їх на базар повіз?.. А ви, куме, вирішили корівку продати?

1-й кум. Еге ж!

2-й кум. Хороша корова, видна, годована...

1-й кум. Та якби ще доїлася, ціни б їй не було!

Разом. Пр-р-р-р! Приїхали.

2-й кум. Люди! Налітайте на поросят! Світ ще таких не бачив, їдять все підряд! Ростуть як на дріжджах! Якби було чим годувати, нізащо не продав би! Налітай!

1-й кум. Гей, люди! Купіть корову! Спокійна, добре їсть, а що вже молока дає - видимо-невидимо! Весь посуд зайняв, нема в чому води при-нести. Якби мав кілька зайвих відер, нізащо б не продав!

2-й кум.Беріть поросят, не пошкодуєте. Що? Чи гарно їдять? Та вони ще й вас з'їдять. Як не вони, то чоловік точно!

Продає поросят одному з присутніх, бере гроші.

1-й кум. (*Звертається до покупця*): Ви хочете корову? Знаєте, її бо шко¬да, ой як шкода. Але беріть. Раз базар, то ба¬зар! Платіть гроші і забирайте! (*Бере гроші*) Ой, шкода! Аж сльози на очах з'явилися. (*Витирає сльози хустинкою).*

2-й кум. Куме, чого ж тут шкодувати? Корову продали, та ще й непогано взяли...

1-й кум. Шкода її нещасную, що купила. Її чоловік вдома з'їсть!

2-й кум. А мого покупця хіба не шкода? Чи ви, куме, думаєте, що я геть без серця?

1-й кум. Куме! А давайте по ярмарку прогуляємося, побачимо, чим люди торгують! Гроші маємо, може, щось і купимо!

2-й кум. Ходімо! (*Йдуть поміж рядами*)

1-й кум. Куме! Дивіться, чого тут тільки нема! (*Звертається до продавця посуду*) Скільки коштує ваша качалка? Куплю жінці, щоб частіше вареники варила.

Продавець посуду. Ця качалка з цінної деревини, коштує недешево. А щоб купити її, треба загадку відгадати: З чого замішують тісто на вареники?

1-й кум. Щоб вийшли смачні вареники, треба взяти борошно, посолити, зробити в ньому заглибину, збити туди яйце, розбавити водою і замісити тісто.

Продавець посуду: Ви добре обізнаний у цій справі, одержуйте своюкачалку! (*Віддає качалку покупцеві. Куми відходять убік*.).

Звучить пісня-ісценізація

«А мій милий вареничків хоче»

фото 4

За столами біля своїх лотків стоять продавці у вишитих сорочках, кожен пропонує свій товар.

1 продавець

Увага! Увага! Спішіть-поспішайте!

Господарі й гості, глядіть, не минайте!

На ярмарок прошу гуртом, поодинці,

Чекають на всіх там чудові гостинці!

На ярмарку нашім веселім, багатім

Є чим дивуватись і є що придбати.

Тут щедрі дарунки із саду, й городу,

Тут пісня і жарти усім в нагороду.

2 продавець.

Тут речі умільців ні з чим не зрівняні,

Барвисті стрічки, рушники вишивані.

Полив'яний посуд - тарелі, горнятка,

Сопілки - хлоп'яткам, намисто - дівчаткам.

Мерщій-бо на ярмарок всі поспішайте,

Купуйте, милуйтесь, танцюйте і грайте!

Дівчинка – продавець.

Гей, дорослі і малі,

Швидше йдіть до нас сюди!

Є товари в нас для всіх-

Для дорослих і малих,

Для високих і низьких!

Хлопчик – продавець.

Усяк на свій смак

Товар вибирає.

Тому дешевше віддають,

Хто більше купляє!

Продавець капусти.

Купуйте капусту, вона вітамінна,

І солена в бочці, в салатах відмінна.

У борщику, в супі, в смачних голубцях,

І смажена в маслі, і терта — в млинцях.

Продавець моркви.

Ця морква під сонечком щедрим зростала,

Земелька водою її напувала,

Тому-то й вродила така соковита.

Морквяного соку вам треба попити!

Продавець помідорів.

Беріть помідори, вони — пречудові,

До вашого столу хоч зараз готові!

Продавець часнику.

Хто гострого хоче — часник хай придбає,

Він всякі мікроби вогнем випікає!

Продавець цибулі.

Погляньте, цибуля яка уродила —

Велика, ріпчаста, ну — справжнєє диво.

Цибулю на зиму собі запасайте,

Тушкуйте, варіть і сирою вживайте.

Продавець перцю.

Перець гіркий та червоний —

Добряча приправа,

Якщо сало приперчити,

Буде смачна страва!

Продавець груш.

Скуштуйте цю грушу — солодку, духмяну.

У роті, немовби медок, вона тане.

Продавець калини:

Беріте калину — червоні корали.

Ці кетяги небо і сонце ввібрали.

Напоїть матуся калиновим чаєм —

Недугу ураз як рукою знімає.

Продавець маку.

І про мак не забуваймо,

Пиріжки ним начиняймо,

Булочки та пампушки

Всі куштуймо залюбки!

Продавець горіхів.

Хто горішки полюбляє,

Хай до мене завітає,

Бо найкращий це продукт,

Він потрібен там і тут.

Хто горішки в нас ласує,

Грошей хай не пошкодує.

Бо осінньої плоди

Є корисними завжди.

Продавець меду.

Чудодійний мед вживайте,

Про хвороби забувайте.

Він цілющий і поживний,

А солодкий ще який!

Всякий може скуштувати

Та життя солодке мати.

Продавець посуду.

Підходьте, сюди, дорогі господині,

Та й виберіть посуд всій вашій родині.

Тут ложки, миски і всілякі горнята,

Мішалки, тертки і качалка пузата.

Продавець рушників.

Купуйте, дивуйтесь, але не баріться,

Краса то яка — підійдіть, подивіться!

Яка то робота, які то узори!

В цих вишивках — пісня й ланинеозорі,

Птахів щебетання, весняні світання,

Квітковий розмай і калини зітхання.

Продавець вишиванок.

Оця вишиванка пасує дівчаткам!

А ці сорочки до лиця вам, хлоп'ята!

Для вас готували прекрасні майстрині

Ось ці пояси — і червоні, і сині.

Беріть, не минайте рушник цей, сестрички,

Утріться — й рум’янець не зійде із личка.

Катерина.Чуєш, кумо, я недавно

В пресі прочитала,

Що склероз буває ранній

Від вживання сала!

Христя. Правду кажуть! Коли зранку

Шмат сальця заточиш —

Аж до вечора забудеш,

Що поїсти хочеш!

Торговець салом:

Людоньки добрі, не зволікайте,

підходьте, купуйте та не оминайте,

сало в долоню або на п’ять пальців,

сало, що в шкварках і в вигляді смальцю!

Підкопчена димом рожева скоринка,

з проріззю – це українська родзинка!

Сало в розсолі, та щедро солене!

Сало поперчене й почасничене!

Сало із редькою, сало із хроном,

Із огірком та із хлібчиком чорним,

Сало з гірчицею або з цибулиной-

Добрішає світ, та м’якшіє людина.

Картопля в мундирі, квашена капустка,

Та сиротіє без сала закуска.

Вирує життя та міняється мода,

Та сало із моди не вийде ізроду.

Сало в хатині – це наша культура,

Тому є в українців здоров’я й фігура!

Салонько давнє і вічно класичне!

Нам найрідніше і патріотичне!

Продавець хліба:

Усі купуйте хліб духмяний —

Він незвичайний, він святий,

Ввібрав і пісню, й працю в себе.

Цей хліб рум'яний на столі.

Завжди він прикрашає свято.

Він же пишний і гарненький,

І добренький, і рум’яненький,

Із мукиці і водиці, З золотої пшениці.

Хліб завжди щоб був на вашому столі.

Щасливі були люди в місті і в селі.

Серця хай будуть сповнені любов’ю!

На щастя, на здоров я, на долю!

Катерина.Ох! Усе на ярмарку тут є!

Христя. Було твоє, купив – моє!

Катерина Є й картопля...

Христя. Є й буряк...

Катерина Тут цибуля...

Христя. А там – мак!

Катерина Чого тут тільки немає! Кому що треба – той питає!

Василь. А я б ось запитав, де тут можна попоїсти. Зголоднів, аж живіт підвело.

Господиня:

Захотіла я сьогодні борщику зварити.

Встала вранці й почала городом ходити.

Барабольки накопала,

Буряків нарвала,

Капустину і морквину у кошик поклала.

Прошу в гості завітати до моєї хати.

Із городини цієї борщик скуштувати.

Свининка на кісточці, жменька квасольки,

Грибочки, капуста, штук три барабольки,

Морквинка, буряк, часничок і перчинка,

Листочок лавровий, укропу стеблинка,

Солодкого перцю й селери - частинка,

Петрушечки трішки, та солі краплинка,

Одна цибулинка й шматочечок сала,

Щоб злотомедально та страва сіяла,

А ще – помідори додала у горщик,

І вийшов - смачнющий український борщик!

Пісня «Борщик»

фото 5

Христя. Нарешті на базарі два куми зустрілись,

Один живе у райцентрі, другий живе у селі.

Василь. Як там справи, кум Микола?

Микола. Та хай йому трясця!

Василь. А що ж таке?

Микола.Та недавно купив зубну пасту

Воно ж тепер тільки й знають,

Що все рекламують:

Чистіть зуби цим “Колгейтом”

І як в бобра будуть!

То я, дурний, і почистив,

І не забарилось,

Як у бобра всього лиш два

Спереду лишились.

Василь.А тобі, куме, два зуби вистачить, щоб вареників посмакувати.

Микола. Якщо з картоплею чи з капустою, я б їх і без зубів їв.

Василь.І з картопелькою, і з капустою, з сиром, з вишнею.

(На фоні пісні «Українські вареники»)

Продавці вареників:

Що у світі найсмачніше?

Може, краби чи ікра?

Може, ще щось, найдавніше?

Є багато різних страв.

Тільки в хаті українській

Покуштуєш диво з див:

Ось півмісяці у мисці,

А над ними в'ється дим,

Бо гарячі - масло тане...

Чи ж ви знаєте, що це?

Це - вареники в сметані,

Найсмачніші над усе!

Українці! Пригадаймо,

З чим вареники в нас є?

Знає кожна господиня,

Що до столу подає.

З сиром ось жовтіють в мисці,

І з картоплею киплять...

Полюбляють українці

За столом поласувать.

Ще з капустою наварим,

Та з грибами - пахнуть як!

Поласуємо ми з вами.

Поласуємо - ще й як!

Ще ж і з вишнями не їли,

З полуницями беріть!

Ми варенників зварили -

Оце диво на весь світ!

З м'ясом, з рибою, з горохом,

Ось ще з маком та пшоном.

Ще посидьте з нами трохи,

В нашій хаті за столом.

Є вареники у хаті -

В Україні все гаразд:

Всі - щасливі і багаті,

Щедре сонце світить в нас!

Слава хаті українській,

Слава нашій всій землі,

І вареникам у мисці,

Що на нашому столі!

(Виходить гламурна українка)

Різні страви готувала,

Чоловіку догоджала.

Накрутила завиванці –

Чоловік повів на танці!

Напекла як пиріжки –

Виправ гарно рушники!

Насмажила оладок –

В садибі був порядок.

Наварила як борщу –

Накрив хату від дощу.

Замішала деруни –

Цілувався день при дні.

І годила, і плекала,

Та терпіння вже не стало!

Раптом стало все не так,

Став бурчати – що за знак?

І тоді вже не вгодила:

Голубці, мовляв, згоріли!

Те не те, і те не так,

Краще вже тоді ніяк!

Я не хочу нервувати!

Краще чоловіченька продати!

Інсценізація пісні «Ой там на товчку, на базарі»

Дівчина. Чоловіче, почім ця тканина?

Продавець. Дуже дешево: поцілунок за метр.

Дівчина Добре, дайте мені три метри… Бабусю, йдіть-но швидше, розрахуйтесь.

Чоловік. Скільки коштують яйця?

Продавець. Карбованець за штуку.

Чоловік. А биті?

Продавець. Півкарбованця.

Чоловік. То розбийте мені два десятки.

Продавець яблук.

Яблука, купуйте дуже добрі яблука!

Лоточка із яблуками не обминайте,

Які до смаку вам, такі вибирайте.

Сортів тут багато, усі вони — різні,

Ось яблука ранні, ось — яблука пізні.

Жінка. А чому ж вони такі дорогі?

Продавець. Бо з чужого садка крадені.

Микола Кум, відомий агроном,

Можеш підказати,

А коли в садку найкраще

Яблука зривати?

Василь Так, для збору урожаю

Є свої стандарти-

Як прив'язана собака

І немає варти!

Продавець картоплі.

Купуйте, купуйте усі бараболю,

Варіте і смажте із сіллю й без солі,

Сто страв господиня з картоплі зготує,

Картопля як хліб — вона всіх нагодує.

Микола. Куме, ну і який у вас у цьому році урожай картоплі?

Василь. Та як ніколи, куме! Мішок картоплі посадив, мішок зібрав - жодна не пропала!

Микола.Ой, а що це так пахне.

Василь.Так це хтось дерунів насмажив. Напевно в них вродила картопля.

Микола. Знаю, знаю я цю господиню, що може приготувати безліч страв з картоплі.

Пісня «Картопелька»

фото 6

Століть багато картоплина

Повсюди княжить на столі.

Вона тут, поряд, щохвилини,

На кухні, в погребі, в землі.

В сільських хатах, міських квартирах,

Вона в колибі та в кафе,

Парує, вимита, в "мундирах",

Чи розім’ята на пюре.

І можна з певністю сказати,

Що тим хто дуже зголоднів,

Найбільше буде смакувати

Рум’яна хрумкість дерунів.

Любов до... дерунів - могутня справа,

об'єднує і тіло, і думки.

Погляньте вліво, подивіться вправо -

їдять усі, і мудрі, й диваки.

Тече сметана золотистим краєм

дерунчиків - смачнющих і пухнастих...

Від смакоти - життя здається раєм!

І не шукайте вже рецептів щастя)))))

Ведучий. А тим часом ярмарок іде далі. Сонце вже давно піднялося. Торгівля триває. А серед загального гомону подекуди можна почути й такі діалоги.

Стецько. Добридень, дівчатонька! Які ви всі красиві!

1-а дівчина. Тю, Стецько!

2-а дівчина. Ми думали, що парубок з'явився, а то Степан.

Стецько. Тю, які ж бо ви язикаті.

Залицяється до Марусі.

– А що у вас варили?

Уляна. Нічого!!!

Стецько. Брешеш-бо, що нічого! Батько мені казали: «Розпитай її обо всім» А чорт є зна, прощо її розпитувати…Я вже все позабував.

Уляна. Та піди, та й запитай у батька.

Стецько. Батько ж бо добре казав: «Не йди, каже, поки обо всім не домовишся».

Уляна. Ні об чім нам домовлятися.

Стецько. А батько казав: «Не потурай їй, поженихайся, та пісеньки заспівай, то вона й піде»

Ось слухай.

Співає, пританцьовуючи.

На курочці пір'ячко рябоє,

Любімося, серденько, обоє.

Диб, диб на село. Кив, морг на нього.

Я не дівка його,

Не піду за нього.

- А що? Чи хороша моя пісня?

Уляна. Така точнісінько, як ти, – нічого не можна второпати. Ось послухай мою відповідь.

В мене думка не така,

Щоб пішла я за Стецька,

Стецько – бридкий,

Стецько – стидкий!

Цур тобі, відв'яжися,

Пек тобі відчепися,

Божевільний!

– А що, Стецько, хороша моя пісня?

Стецько. Погана, і який нечистий тебе навчив?

Уляна. Так я тобі кажу: не люблю я тебе і ніколи не піду за тебе.

Пісня «Ти до мене не ходи»

фото 7

(Заходять дві циганки)

Циганка 1. (*співає*):

—Ай-на-на-на-на-на-на! Ай-на-на-на-на-на-на!

Ай-на-на-на-на-на-на! Ай-на-на-на-на-на-на!

Циганка. Десь тут ярмарок має бути. Душею чую, що гарно сьогодні поярмаркую! Ой, як млинці запахли, треба скуштувати, поки господиня десь забарилася. *(підходить до столів, бере все підряд, ставить назад,бере з миски млинець і ховається поміж людей*.)

Циганка. Ой ти, красуне чорноброва, позолоти ручку. Всю правду скажу, долю провіщу, щастя наворожу.

Дівчина. Та я ще грошей не наторгувала, як слід не поярмаркувала

(*Зупиняється*)

– Чи не здається тобі, Азочко, що ми не туди потрапили? Невже я знову забула кинути лапку жабки чи хвостик мишки? Так ні… я все зробила за цим рецептом.

(Дістає з кишені папірець і пильно розглядає)

Циганка. А де ж друга половина рецепту? Куди ж вона поділася?

(*Аза порпається у складках спідниці і знаходить другу половину папірця*)

Циганка. Ой, лишенько! А ти кидала сюди квашених черв'ячків? Ні? А де ж ти їх поділа? Що? Поїла? Ох ти ж нерозумна дитина! Куди ж оце нас занесло?

(*Аза мовчки подає циганці м'яч-глобус, який висів за плечима і вказує на ньому місце*).

Циганка. Моя ж ти розумнице! Це навіть краще, ніж я сподівалася! Ярмарок! Просто чудово! А люду скільки-и-и!

(*Циганка підходить до методиста*)

Циганка. Красунечко, позолоти ручку — всю правду скажу: що було, що буде, на чому серце заспокоїться.(*Бере її за руку, розглядає*):

– Лежить на твоєму серці велика туга. Та-ак…(*уважно розглядає долоню*). Але вже недовго тобі сумувати. Як тільки оцією рукою напишеш , що семінар у нашій школі пройшов на вищому рівні, станеш великим начальником. Ні тобі по семінарах їздити, ні на уроки ходити, тільки сиди-иш і керу-уєш. Ось тобі амулет на щастя, щоб благополучно все закінчилось і все недобре зникло.

(*Циганка переходить до директора школи*)

– О, я відчуваю надзвичайно сильну ауру! Це, напевно, козирний туз! О, пардон, директор школи! Тут амулетом на відбудешся, яйцем треба викачувати. Азо, давай яйце! (*Аза подає куряче яйце*). Та ні, Азочко, це ж директор… (*Аза подає гусяче*). Я ж тобі кажу, що це директор. (*Аза знімає з плеча глобус, подає циганці.*) Оце якраз підійде! *(Бере в руки глобус, качає по плечах директора і приказує*). Щоб руки не терпли, особливо права, коли ти, голубчику, будеш виставляти 12 з історії. Та пильно стеж, щоб у класних журналах було поменше одноцифрових оцінок, а все двоцифрові та двоцифрові. Роби так, щоб учителям було добре біля тебе. Тоді все буде гаразд і порча сама пропаде. Золоти ручку за це! (*простягає руку, бере гроші*). Ай-на-на-на-на-на-на! (*Йде далі*)

Циганський танець

фото 8

Ведуча. Ой, лишенько, мій мішок ожив (*Ловить мішок, там – хлопчик*).

Хлопчику, ти хто?

Юрасик. Я – Юрасик, Юрасик–Усміхасик.

Ведуча. Не чула про такого. А навіщо ти в мішок заліз?

Юрасик. Хотів пожартувати, вас розвеселити.

Пісня «Артист»

Ведуча. Та часом на ярмарку таке почуєш, ну справжній тобі анекдот!

1 хлопчик. Коли ти йдеш по вулиці і бачиш гарний сад, а в ньому багато груш і яблук, що ти думаєш про того господаря?

2 хлопчик. Чи має він собаку?

1 жінка. Кумасю, а чого це ваша курка така синя?

2 жінка. Дізналися б ви про свою ціну, теж посиніли б!

Син. Годі, тату, торгувати!

Батько. Чому ж, синку?

Син. Та вже нема чим здачу давати!

1 жінка. Ой, кумо, ця зима люта буде!

2 жінка. Невже?

1 жінка. Страшенні морози будуть!

2 жінка. Та ну!

1 жінка. Та кажу тобі! Так буде холодно, що аж ну!

2 жінка. А ти звідки знаєш?

1 жінка. Бо у мене кожуха нема!!!

Ведуча. А які тільки пригоди не трапляються на ярмарку!

(Учень розказує гумореску)

Це було позаторік

Та на нашім ринку —

Хтів купити чоловік

Кабанця чи свинку.

Ламав голову Павло

(Нелегке це діло) —

Нешкідливе щоб було,

І щоб добре їло.

І нарешті підібрав:

О! Які хороші!

Гаманець мерщій дістав,

Став платити гроші.

— А з якого ви села? —

Спитав молодиці.

Та йому відповіла:

- Та я із Мельниці!

— Забирайте їх назад! —

Буркнув незабаром,—

Я мельницьких поросят

Не візьму й задаром.

Тітка ближче підійшла:

— То ж назвіть причину!

—А я з вашого села

Маю вже… дружину.

Продавець бубликів.

Бублики, бублики!

Круглі, смачні!

Духмяні, рум'яні, великі й малі!

Продавець налисників.

Налисничка покуштуйте цього.

Радість, щастя, душу

Вкладено у нього!

Учениця-продавець.

Дівчата, беріть хустки –

На ній і грона, і пелюстка,

У небі райдуга на ній.

Мов берегиня вроди хустка

Здавен у нашій стороні.

То нареченим, то на щастя,

То на добро матерям.

Вічний дарунок – хустина квітчаста,

Здана стежкам і вітрам.

Продавець риби

Купуйте рибу, солену, свіженьку,

Раків, печених, варених, червоненьких!

Пісня у виконанні бандуристів

«А я молода на базар»

фото 9

Продавець пиріжків.

Пиріжки розрекламую,

А начинку нюхом чую.

Смак знайомий усім людям,

Україна з нами буде!

Смак села, стежки, лелеки,-

Близько це і так далеко!

Серце защемить знайомо:

Запах випічки відомий!

Пиріжків смак – душі серце,

В музиці воно озветься!

1-й учень

Всі виходьте танцювати,

Бо прийшли музики грати .

Дайте лиха закаблукам,

Щоб почули аж в Прилуках!

(*Троїсті музики*)

1-а дівчина. Уже сонечко навкоси сідає. Притихає навкруги. Завершується ярмарок. Вдома своїх рідних чекають з гостинцями, подарунками.

Учень1.

На веселім ярмарку ми побували,

Одні продавали - інші купували,

Співали, сміялись та ще й жартували

Та про предків наших славних

З шаною згадали.

Учень 2.

Здоров’я і щастя всій нашій родині,

А цвіту і плоду моїй Україні.

Щоб був достаток на столі

У кожнім місті та селі.

Учень3.

Запросили ми гостей до нашої школи

Подивитись, який в нас ярмарок чудовий.

Учень4.

Купували, продавали, торгувались довго,

І з покупками своїми їдемо додому.

Жартували, танцювали, весело співали,

Щоб в майбутньому до нас ви ще раз завітали.

Учень1.

Прийшов час казати: «Бувайте здорові!»

Учень2.

Ми бажаємо всім вам, щоб у ваших родинах завжди був достаток!

Учень3.

Щоб було що продавати, за що купувати!

Учень4.

Щоб родила щедро нива, щоб у хаті всеяк слід!

Разом: Щоб довіку був щасливий український славний рід!

Пісня «Многая літа»

фото 10

Лекція-презентація для паралелі четвертих класів

«Хорове мистецтво Вінниччини.
Фестивалі хорової музики ім. М. Д. Леонтовича.
«Академічний міський камерний хор «Вінниця»

Мета

- Навчальна: познайомити дітей з хоровим мистецтвом Вінниччини, з класиком хорового мистецтва – українським Бахом - М. Д. Леонтовичем, донести неповторну красу національної хорової культури, презентувати та розповісти про візитівку міста Вінниці, про творчість та міжнародні здобутки одного з найкращих хорових колективів нашої держави, продовжувача славних співучих традицій Подільського краю – «Академічним міським камерним хором «Вінниця».

- Розвивальна: розвивати творчу уяву школярів, уміння обґрунтовувати свої думки та вислови.

- Виховна: пропагувати та виховувати любов до одвічних традицій української хорової культури у справі збереження та подальшого розвитку культурних і духовних надбань нашого народу і Подільського краю.

ЕПІГРАФ:

«Всі види мистецтв, і зокрема пісня,

служать найвеличнішому із мистецтв - мистецтву жити».

Бертольд Брехт

Любити пісню – значить розуміти її; розуміти – значить прославляти її і пропагувати – значить прийняти на себе відповідальність за формування та розвиток людської свідомості.

Кожний рік у Вінниці проходять фестивалі хорової музики ім. М. Д.Леонтовича. Завдяки фестивалю до високого мистецтва залучаються кращі професійні і аматорські колективи, серед яких чимало дитячих. Всі хорові колективи, та їх керівники зберігають та примножують святу справу збереження та подальшого розвитку культурних та духовних надбань нашого народу і Подільського краю. Ці успіхи в єднанні та спільній співпраці.

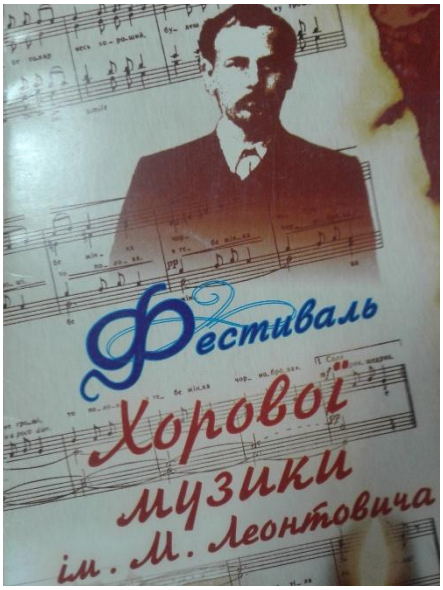

Славетний український класик Микола Леонтович визнаний у світі як неперевершений майстер хорової музики. Його справедливо називають українським Бахом. Леонтович стоїть в одному ряду в галереї найвидатніших діячів української національної культури, таких як Т.Г.Шевченко, І.Франко, Леся Українка, М.Коцюбинський, М.Лисенко. У жанрі хорової музики його спадщина своєю досконалою майстерністю і неповторністю сягає вершин світового музичного мистецтва. Про його яскраву індивідуальність самобутнього лірика-мініатюриста видатний український класик Людкевич сказав так: «Він є найбільш оригінальною, найяскравіше зарисованою постаттю серед українських композиторів XX століття, необхідно зберегти, що тільки можливо геніально талановитого композитора».

Леонтович після М.Лисенка залишився взірцем, що проторував шлях для наступних композиторів у створенні української духовної музики.

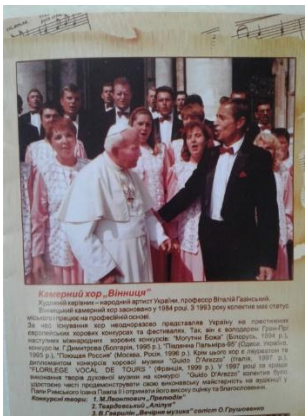

ЗК «АКАДЕМІЧНИЙ МІСЬКИЙ КАМЕРНИЙ ХОР «ВІННИЦЯ»

Хоровий спів завжди був і є одним із основних шляхів, за яким йде розвиток музичної культури українського народу. В умовах глобальних політико-соціальних перетворень в країні, її складного євроінтеграційного процесу, основне завдання професійного хорового колективу – зберегти та донести до кожного слухача неповторну красу національної хорової культури.

Академічний міський камерний хор «Вінниця» – візитівка міста Вінниці, володар шести Гран-Прі, міжнародних конкурсів і фестивалів, один із найкращих творчих хорових колективів нашої держави, професійний продовжувач славних співочих традицій Подільського краю - батьківщини класика хорового мистецтва України М.Д.Леонтовича.

Засновником та незмінним керівником хорового колективу є народний артист України, професор, почесний громадянин міста Вінниці Віталій Іванович Газінський.

ГОЛОВНОЮ МЕТОЮ ТА ОСНОВНИМИ ЗАВДАННЯМИ закладу є:

- збереження та розвиток кращих зразків національного та світового хорового мистецтва;
- підвищення культурного рівня та збагачення духовного світогляду громадян;
- створення нового культурного продукту, спрямованого на різновікову аудиторію;
- зміцнення та покращення матеріально-технічної бази закладу;
- активізація концертної та гастрольної діяльності;
- розширення міжнаціональних та міжнародних зв'язків;
- участь у національних та міжнародних конкурсах, фестивалях, мистецьких проектах, акціях тощо.

Нагородження премії імені М. Д. Леонтовича.

Цьогоріч на Вінниччині вперше відбувся Всеукраїнський конкурс на здобуття премії імені М. Д. Леонтовича.

Дбаючи про збереження духовних традицій українського народу, збереження та розвиток українських національних співочих традицій, підтримку мистецьких колективів, що популяризують творче надбання Миколи Леонтовича, заохочення сучасних композиторів до написання хорових творів організатори конкурсу подбали, аби учасниками конкурсу стали кращі хорові колективи та композитори України. Свої хорові твори на конкурс представили композитори Геннадій Білявський (м.Вінниця), Михайло Швед (м.Київ), Володимир Павенський (м.Львів) та Денис Бочаров (м.Київ). У номінації «Професійні хорові колективи» було представлено програми до 140-річчя М.Леонтовича концертного закладу культури «Муніципальний академічний камерний хор «Київ», камерного хору «Воскресіння» ГО «Об'єднання творчих людей», хорової групи академічного ансамблю пісні і танцю «Козаки Поділля», академічної хорової капели «Орея» та академічного міського камерного хору «Вінниця».

Академічний камерний хор «Вінниця» був заснований 23 листопада 1984 р. З 1993 року колектив має статус міського і працює на професійній основі. За час своєї діяльності хор отримав 6 високих нагород – Гран-Прі, став лауреатом багатьох міжнародних конкурсів та фестивалів, неодноразово представляв Україну на престижних європейських хорових конкурсах та фестивалях. Так, він є володарем Гран-Прі таких хорових конкурсів: «Могутны Божа» (Білорусь,

1994 р.), конкурс ім. Г.Димитрова (Болгарія, 1995 р.), «Південна Пальміра 95» (Одеса, Україна, 1995 р.), «Поющая Россия» (Москва, Росія, 1996 р.), міжнародного хорового конкурсу у м.Пінчув (Польща, 2006 р), «Поющий мир» (Санкт-Петербург, Росія, 2007 р.). Крім цього хор є лауреатом та дипломантом конкурсів хорової музики «Guido D'Arezzo» (Італія, 1997 р.), «FLORILEGE VOCAL DE TOURS» (Франція, 1999 р.), Jastrzębie Zdrój (Польща, 2004 р.), «Поющий мир» (Санкт-Петербург, Росія, 2006 р.).

Академічний міський камерний хор «Вінниця» визнавався одним із найкращих хорів нашої держави за підсумками звітів майстрів мистецтв та народної творчості у 1993, 1999, 2001 та 2010 рр. За цей час підготовлено та виконано близько 500 творів вітчизняної та зарубіжної класики, обробок українських народних пісень, сучасних хорових композицій.

Щорічно хор дає близько 60-ти концертів як на Вінниччині, так і у різних куточках нашої держави та за її межами. У рамках проведення хорових асамблей М.Д.Леонтовича у 2008 році хоровим колективом було підготовлено та виконано оперу М. Леонтовича «На русалчин Великдень». За диригентським пультом був народний артист України, професор, лауреат Державної премії ім. Т.Шевченка, маестро Мирослав Скорик. Також, з нагоди святкування Дня міста «Вінниця – 2008», у супроводі симфонічного оркестру Львівської філармонії, на головній площі міста виконано кантату К. Орфа «Карміна Бурана», яку змогли почути та побачити близько 80-ти тисяч глядачів. Головним диригентом був відомий у Європі музикант, диригент, піаніст – італієць Карло Теннон. У травні 2009 року до святкування днів Європи у м.Вінниці було виконано «Симфонію № 9» Л .В .Бетховена у листопаді 2009р. – «Німецький реквієм» Й. Брамса.

У вересні 2008 р. міському камерному хору «Вінниця» було надано статус «Академічний».

Академічний камерний хор "Вінниця" відсвяткував свій 30-річний ювілей.

Академічний міський камерний хор «Вінниця» відсвяткував 30 років своєї діяльності грандіозним концертом у Вінницькій обласній філармонії. Діяльність цього уславленого музичного колективу, під керівництвом засновника хору, народного артиста України професора Віталія Івановича Газінського, завжди була направлена на популяризацію української пісні та української школи співу у всьому світі.

Весь святковий вечір хор був на сцені, лунали чудові мелодії та бурхливі оплески вдячних слухачів. Привітати хор прийшли представники міста та

області, працівники культури та численні шанувальники колективу. Серед інших вітали Георгій Курков, який починав концертмейстером хору (подарував лоток курячих яєць, для голосу), і керівник муніципального камерного хору міста Хмельницький Ігор Цмур (Віталій Газінський заснував цей колектив 16 років тому). Усі зізнавались у щирій любові до хору «Вінниця».

Камерний хор «Вінниця» – перлина музичного життя Поділля, з цікавою історією, багатим репертуаром та широкою географією виступів. За 30 років колектив підготував і виконав понад 700 творів вітчизняної та зарубіжної класики, обробок українських народних пісень, сучасних хорових композицій. Різноманітні мистецьки проекти, учасником яких був хор, завжди вражали майстерністю виконання та масштабністю. Достатньо згадати такі монументальні твори, як опера «На русалчин Великдень» Леонтовича, кантата «Карміна Бурана» Карла Орффа, Дев'ята симфонія Бетховена чи «Німецький реквієм» Йоганнеса Брамса, щоб зрозуміти, наскільки важливе місце займає вінницький хор у мистецькому житті України.

Співочими гостями Дня народження хору Вінниці стали два його вихованця, які нині здобули визнання в Одесі. Заслужений артист України, лауреат міжнародних конкурсів, соліст Одеської національної опери Владислав Горай, який співав колись у хорі «Вінниця» приїхав на ювілей рідного колективу, щоб заспівати популярні арії. А соліст Одеського національного академічного театру опери і балету (колишній соліст хору і син засновника), чудовий баритон Іван Газінський, вітав не просто хор, але й своїх батьків: Віталія Івановича та Зінаїду Куркову (хормейстера «Вінниці»).

Традиційно кожен концерт хору «Вінниця» завершується славослів'ям «Многая літа». На святковому концерті виконувати цей номер запросили всіх вихованців та ветеранів хору усіх часів. «Многая літа, Віннице!» – звучало зі сцени та в переповненому залі, що вибухнув щирими вітальними оплесками. Чекаймо на нові виступи неперевершеного вінницького колективу!

Тема:
Історія Вінницького академічного музично-драматичного театру ім. М.К. Садовського.

Мета:

- **навчальна: о**знайомити учнів з історією будівництва і становлення Вінницького театру, стилями його архітектури на різних історичних етапах.
- **розвивальна: р**озвивати вміння висловлювати власні художні враження від творів мистецтва, а також вміння розпізнавати зорово характерні риси архітектури різних стилів і надавати характеристику засобам виразності.
- **виховна: в**иховувати інтерес до архітектурної спадщини рідного міста, шанобливе ставлення і повагу до людей, які мали відношення до становлення, розвитку і процвітання нашого театру.
- **тип уроку: у**рок поглиблення теми
- **обладнання: п**резентація, ілюстрації (фотографії театру 1910р., 1948р., фото Г.Артинова, М.Садовського, В.Селезньова), відео «Відкриття Вінницького театру у 1948р.», словники характеристик засобів виразності архітектурних споруд, технічні засоби навчання.
-

Хід уроку:

1. Організаційний момент.

Епіграф до уроку:
«Незнані досі задуми Творця
Що є в театрі цьому режисером
Приходьте – там завжди відкриті двері!
Театр чекає нового гравця…»

2.Повідомлення темі і мети уроку.

Мотивація навчальної діяльності.

На уроках мистецтва ми вивчаємо культуру різних епох і країн.
А цей урок хочеться присвятити нашій Вінниці, адже вона має стільки цікавих старих споруд, самобутню історію, і разом з тим є сучасним містом. Розмова піде про історію, іноді сповнену драматичними подіями, історію будівлі Вінницького обласного українського академічного музично-драматичного театру ім.М.К.Садовського.

Забігаючи наперед, хочу сказати, що видатний архітектор Г.Артинов, який приїхав працювати у Вінницю в 1900р., застосував не просто варіації на тему архітектури модерну, який на той час був головним міжнародним стилем, він створював блискучі історичні стилізації, додаючи характерні ознаки надбань минулого (неоготика, неокласицизм, неоренесанс).

3. Актуалізація опорних знань.

- Що таке еклектика?
- Згадайте назви еклектичних стилів.
- Що є характерним для цих стилів?

4. Новий матеріал для засвоєння.

Історія Вінницького театру починається з XVIII сторіччя. Тоді діяв пересувний театр під час проведення ярмарок чи у святкові дні. У XIX ст. вистави пропонувались публіці у орендованому приміщенні на місці сучасного скверу Козицького, а сама вулиця називалась Театральною.

(фото1)
Театральна вулиця

З початком XX ст. в умовах активного розвитку міста виникає потреба у стаціонарному театрі. Добробут місцевої еліти вимагав компліментів, і лише театр з його романтичною атмосферою міг задовольнити бажання світських утіх. Ймовірно, питання організації суспільного дозвілля обговорювалося і в офіційних кабінетах міської думи. Її голова Микола Оводов теж розділяв думку про необхідність театру для міста, та й визнаний вже архітектор Григорій Артинов був готовий подарувати місту чергову новобудову, якою було призначено перемогти час. Подільською губернською управою у 1910р. було підписано наказ про початок його будівництва за проектом міського архітектора та цивільного інженера Г.Артинова. Сьогодні важко й уявити, що будівництво тривало всього 11 місяців.

Судячи з архівних документів, в новозведеному осередку Мельпомени життя било ключем. Відомо, що в квітні 1912 р. орендарем театру була Р.Д. Леонтовська, яка зобов'язувалася платити міській управі за оренду театру 600 рублів в місяць і 25 – за кожен спектакль. Вартість вхідного квитка становила від 17 копійок до 7 рублів.

(фото 2) Г. Артинов

(фото 3) Вінницький міський театр

5. Практична діяльність учнів.

- Передайте свої враження від сприймання цієї будівлі.
- Які стилі поєднались на фасаді театру?
- Користуючись словниками, дайте характеристику засобам виразності.

Будівля виконана у неоренесансному стилі із застосуванням модернових композицій. Тому ми бачимо притаманну для неоренесансу симетрію та раціональне членування фасадів. Вхідна група оформлена пласким портиком з чотирма напівколонами, що в цілому надає будинку монументальності.

Центральну частину фасаду завершує стилізований фронтон з гербом міста в обрамлені ліпних гірлянд. Цікавим з архітектурної точки зору є симетричні бокові ризаліти, увінчані аттиком з орнаментом та куполом зі шпилем. Будівля включала такі приміщення: окреме фойє, вестибюль, каса, контора, зала на 1000 місць, десять окремих вбиралень з дзеркалами та умивальниками, два буфети. Чудові декорації, різні обладнання та світлові спецефекти дозволяли сповна насолоджуватись виставою глядачеві.

Театр став культурним осередком міста і за визнанням сучасників був найкращим на Поділлі до Другої Світової війни.

У перші роки театр приймав чисельні трупи зі всієї Російської імперії.

У 1920р. під проводом Гната Юри та Амвросія Бучми театр об'єднав дві трупи, створивши новий драматичний театр ім.І.Франка, який через непорозуміння з місцевою владою у 1923р. був змушений переїхати до Харкова, а потім до Києва. Йдеться про Національний академічний театр ім.І.Франка, який з гордістю говорить про свою колиску – вінницьку сцену.

(фото 4)

Г. Юра у виставі «Максим Боруля»

У той час на сцені Вінницького театру виступали чисельні гастролери. Зокрема: А.Дункан, В.Маяковський, М.Садовський, театр В.Мейєрхольда, Л.Собінов, П.Саксаганський та ін..

17 жовтня 1933р. постановкою опери «Аїда» Дж. Верді відкрився стаціонарний обласний театр опери і балету. Окрім вже згаданої опери «Аїда», у репертуар театру входили постановки «Фауста», «Євгенія Онєгіна», «Пікової дами», «Тихого Дону», «Піднятої цілини». Оперний період історії театру залишив значний слід в культурному житті міста і області. У 1940р. його було реорганізовано в обласний музично-драматичний театр. У часи воєнного лихоліття театр не припиняв своєї роботи. За деякими свідченнями

прихильником театру був сам Генріх Геринг, ставка якого була розташована поблизу міста. Під час звільнення Вінниці у 1944р. від німецько-фашистських загарбників приміщення театру було серйозно пошкоджено.

(фото 5)

(фото 6)

(зруйнований німецько-фашистськими загарбниками Вінницький театр)

У 1946 р. на місці попелища за проектом архітектора Д.Чорновола починається будівництво нового театру, на відбудові якого працювали як жителі міста так і німецькі військовополонені. Сорок підприємств міста й області доклали значних зусиль для відновлення будівлі театру. На будівництво була доставлена біла глина з околиць Вінниці, каменярі з Гніванського кар'єру витесали кам'яні брили для підмурків та колон, ковалі та слюсарі суперфосфатного заводу виготовили необхідні деталі оформлення театру.

Зміна політичної ситуації в країні та консервативна ідеологія радянських властей мали істотний вплив на становлення неокласицизму як головного стилю епохи, тому архітектор Д.Чорновол наслідував кращі зразки класичної архітектури. Фактично новий театр поглинув стіни старого, які лишилися майже неушкодженими.

Давайте подивимось на зовнішній вигляд нової споруди театру. Чи не нагадує вона вам храми античної доби, а саме храм богині Афіни?

6.Практична діяльність учнів.

- Порівняйте обидві архітектурні споруди.
- Що спільного та відмінного ви в них знайдете?
- Згадайте, у яких мистецьких стилях відбувалось відродження інтересу до античної культурної спадщини?

(фото7)
Храм Афіни Парфенос
V ст. до н.е.

(фото8)
Вінницький музично-драматичний театр ім. М.Садовського

Будівля театру відрізняється ясністю композиційного прийому, лаконічністю об'ємів та досконалою гармонією пропорцій в межах класицизму.

Головний фасад розгорнуто на другорядну вулицю Театральну, що обумовлено історично. Потужна центральна група представлена класичним ордером, фронтон якого прикрашений барельєфом «Народна творчість». Додаткова чіткість фасаду підкреслена колонами та пілястрами великого іонічного ордеру. Ансамбль вінчає статуя дівчини з лірою «Мистецтво належить народові».
Приміщення будівлі значно розширені та мають функціональне зонування. Внутрішнє оздоблення театру представлене ліпними карнизами у залі глядачів. Стеля оздоблена ліпниною у вигляді колосся та квітів, що наближає театральне мистецтво до народної творчості. Загалом архітектура нової будівлі була покликана вселяти оптимізм та віру в майбутнє.

Важливим роком для театру став 1948 р. Саме тоді вступив у дію новий корпус, та відбулось злиття вінницької та ізмаїльської трупи. Театральний колектив очолив режисер Ф.Верещагін. Згуртований талановитим режисером і організатором театральної справи н.а. УРСР та СРСР Федором Верещагіним, колектив однодумців натхненно працював над постановками кращих творів вітчизняної та світової драматургії.

(фото 9) Ф.Верещагін

/відео №1 «Відкриття Вінницького театру. 1948рік»/

А в 1957 році після успішних гастролей у Москві театру присвоєно ім'я корифея української сцени М. К.Садовського.

(фото 10)

М.Садовський

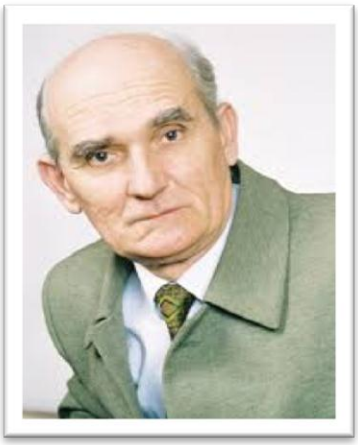

Теперішній академічний театр по праву вважається одним з найкращих театрів України.
З 1986 р. його очолює народний артист України Віталій Селезньов, учень і послідовник Ф.Верещагіна.

(фото 11) В.Селезньов

У 1993р. за його ініціативою при Вінницькому музичному училищі ім.Миколи Леонтовича відкрито театральне відділення, яке готує акторів театру. За роки його існування 12 випускників поповнили театральний колектив.

Ми бачимо яким красивим і ошатним став інтер'єр нашого театру. Як приємно і зручно, сидячи у червоному бархатному кріслі, спостерігати за подіями, що відбуваються на сцені.
(фото12)

/відео №2 Вінницький театр сьогодні/

А колектив театру впевнено продовжує творити свою історію, відповідно й історію театру України і завжди радо зустрічає свого глядача.

7. Підсумок уроку. Рефлексія.

- Чи вразила вас історія нашого театру?
- Які етапи його будівництва та становлення вам запам'ятались?
- Які архітектурні стилі поєднано у спорудах 1910 та 1948 рр.?
- Назвіть прізвища архітекторів, за проектами яких будувався Вінницький театр.
- Які вистави ви дивились у театрі?

Електронні джерела:

Додаток до посібника (фото, аудіо та відео)

https://dj-sam30.blogspot.com/p/blog-page_11.html

«МАНДРІВКА КРІЗЬ СТОЛІТТЯ»

https://drive.google.com/file/d/1Ezvw8GcTQFt_QrAeR_zwsabqZrIFbbxm/view?usp=sharing

«Народні традиції Поділля.
Веселий український ярмарок»
http://talya62.blogspot.com/